

Sanasto rikostorjuntaan sekä valvonta- ja hälytyssektorille

Fraaseja, termejä ja sanastoa tavanomaisimpiin tilanteisiin valvonta- ja hälytyssektorilla, haastaviin vuorovaikutustilanteisiin, pakkokeinojen suorittamiseen sekä rikostorjuntaan.

suomi – englanti – ruotsi

Anna Heijari

5/2024

ESIPUHE

Idea opinnäytetyön aiheesta lähti alun perin siitä, kun pohdin, mikä voisi olla aihe, joka aidosti kiinnostaa minua, joka olisi tarpeellinen ja käytännöllinen, ja jonka tekemisessä voisin hyödyntää minulla jo valmiiksi olevaa osaamista. Kielet ja kieltenopiskelu ovat aina olleet lähellä sydäntäni, ja pohdin, voisinko jotenkin hyödyntää kiinnostustani kieliin opinnäytetyössäni. Halusin valita opinnäytetyölleni aiheen, jonka työstämisen voi aloittaa jo ennen työharjoittelun tuomaa käytännön työkokemusta, mutta toisaalta jota työharjoittelu ja -kokemus rikastuttavat.

Valitsemani aihe ei ole ollut mikään alusta asti mielessä kellunut ajatus, vaan yksi monista hyvistä vaihtoehdoista. Kävin aiheen valinnasta paljon keskustelua läheisten sekä muiden opiskelijoiden kanssa, ja tulin lopulta siihen tulokseen, että tämä on aihe, joka ennen kaikkea kiinnostaa itseäni, mutta joka toisaalta hyödyttää myös poliisiorganisaatioissa toimivia. Kielitaito sekä vuorovaikutustaidot yleisesti ovat tärkeitä taitoja poliisille. Jos osaa hoitaa tilanteen verbaalisesti, voi esimerkiksi välttää tilanteen eskaloitumisen painiksi.

Päätin rajata opinnäytetyöni produktina toimivan sanaston koskemaan juuri englannin ja ruotsin kieltä, koska ne ovat ainoat pakolliset kielet poliisin tutkinnossa (Polamk 2022). Minulla ei myöskään olisi ollut valmiuksia lähteä sisällyttämään opinnäytetyöhön muita kieliä, koska en ole opiskellut muita kieliä riittävästi. Lisäksi kielten rajaaminen Englantiin ja Ruotsiin oli hyvä keino rajata sanasto sopivan pituiseksi.

Apuna produktin vaatimassa käännöstyössä ja oikeakielisyyden tarkistamisessa olen käyttänyt muun muassa eri lainsäädäntöä ja niiden käännöksiä (mm. esitutkintalaki (ETL 805/2011), pakkokeinolaki (PKL 806/2011), poliisilaki (PolL 872/2011)), poliisin järjestelmiä (Polo), ruotsin- ja englanninkielisiä artikkeleita (mm. poliisi.fi/sv, rikosseuraamus.fi/en, riku.fi/sv), poliisin omia dokumentteja (Kameleon) sekä tekoälyä (OpenAI:n ChatGPT). Tekoälyä on käytetty pelkästään kääntämiseen, ei muuhun tiedonhankintaan. Poliisin järjestelmät ovat tarjonneet pohjan esimerkiksi sakon antamisen ohella kysytävistä kysymyksistä, joiden käännöksen olen puolestani tarkistanut esimerkiksi lakitekstien käännöksiä sekä luotettavia, aiheeseen liittyviä artikkeleita apunani hyödyntäen. Jotta sanasto olisi poliisisanaston mukainen ja mahdollisimman virheetön, olen tarkistanut käyttämieni termien oikeellisuuden useasta eri lähteestä.

Olen aiheen valintaa pohtiessani myös kyseenalaistanut aiheen tarpeellisuuden ja sen, onko aihetta tutkittu jo entuudestaan riittävästi. Työharjoittelussa on kuitenkin konkretisoitunut se, kuinka merkittävä osa poliisin asiakkaista ei puhu suomea, minkä vuoksi poliisin on kyettävä kommunikoimaan suomen lisäksi myös muilla kielillä, lähinnä englanniksi tai ruotsiksi.

TIIVISTELMÄ

Anna Heijari: Sanasto rikostorjuntaan sekä valvonta- ja hälytyssektorille

Opinnäytetyön muoto: Toiminnallinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaajat: Petri Voittomäki ja Petteri Pekuri

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Sanasto rikostorjuntaan sekä valvonta- ja hälytyssektorille on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka produktina toimii sanasto. Sanasto pitää sisällään englannin ja ruotsin kielelle käännettyjä, yksinkertaisia, hyödyllisiä ja realistisia fraaseja tilanteisiin, joita poliisimies voi kohdata valvonta- ja hälytyssektorin sekä rikostorjunnan tehtävissä. Työn loppuun on lisäksi koottu sanasto yleisimmistä rikosnimikkeistä. Jälkimmäisen sanaston käännoistyön apuna olen käyttänyt rikoslakia (RL 39/1889), järjestyslakia (JärjL 612/2003), tieliikennelakia (TLL 729/2018), tupakkalakia (TupakkaL 549/2016) ja alkoholilakia (AlkL1102/2017) niiden virallisine englannin- ja ruotsinkielisine käänöksineen. Produktia edeltää kattava teoreettinen viitekehys, joka pohjustaa sopivasti aiheeseen muun muassa taustoittamalla vieras- ja ruotsinkielisten oikeuksia rikosprosessissa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on helpottaa ja jouduttaa asian selvittämistä ruotsin kieltä tai vierasta kieltä vaativilla tehtävillä, parantaa ulkomaalaisten, suomenruotsalaisten ja vieraskielisten kansalaisten kuvaa poliisista sekä ennen kaikkea varmistaa asiakkaiden yhtäläinen oikeusturvan toteutuminen. Opinnäytetyö toimii käytännönläheisenä oppaana ja apukätenä jatkuvasti kansainvälistyvässä Suomessa. Parhaimmillaan opinnäytetyö tarjoaa eväitä vieraskielisten poliisitehtävien hoitamiseen myös kriittisissä tilanteissa, joissa kommunikaatio ja sen ylläpitäminen ovat tärkeässä roolissa.

Sisällöllisesti sanastossa käsitellään tavanomaisimpia poliisityön vuorovaikutustilanteita, kuten sakon tiedoksiantoa sekä asiakkaalle ennen kuulustelua ilmoitettavia oikeuksia ja velvollisuuksia. Toisaalta sanastossa käydään läpi myös haastavia vuorovaikutustilanteita, kuten käskytystä voimankäyttötilanteessa, itsetuhoisen henkilön kohtaamista sekä kuolinviestin viemistä. Poliisi voi kokea edellä mainitut haastavat vuorovaikutustilanteet jo suomenkielisenkin asiakkaan kanssa haastavana (Karhu, luettu 30.1.2024).

Sivumäärä: 94

Tarkastuskuukausi ja vuosi: toukokuu 2024

Avainsanat: sanasto, kielet, englantia, ruotsi, kielitaito, vuorovaikutus, kansainvälisyys

ABSTRACT

Anna Heijari: Vocabulary for criminal investigation and control and alarm sector

Type of thesis: Functional

Publicity: Public

Supervisors: Petri Voittomäki and Petteri Pekuri

Degree: Bachelor of police services

Vocabulary for criminal investigation and control and alarm sector is a functional thesis project that serves a vocabulary. The vocabulary consists of simple, useful and realistic phrases translated in English and Swedish. The phrases are meant for situations that police officers may encounter in both control and alarm sector, and criminal investigation duties. In the end of the report there is a glossary of the most common criminal offenses. As an aid in the translation work of the latter glossary, I have used Criminal Code (RL 39/1889), Public Order Act (JärjL 612/2003), Road Traffic Act (TLL 729/2018), Tobacco Act (TupakkaL 549/2016) and Alcohol Act (AlkL 1102/2017) with their official translations in English and Swedish. Preceding the report is a comprehensive theoretical framework that provides a suitable background to the topic by handling the rights of non-native speakers and Swedish speakers in, inter alia, crime process.

The purpose of the thesis project is to facilitate and expedite the resolution of matters requiring Swedish or a foreign language, improve the perception of the police among foreigners, Finnish Swedes and non-native speakers, and above all, ensure equal legal safeguards for all clients. The thesis project serves as a practical guide and assistance in increasingly internationalizing Finland. Ideally, it provides tools for handling non-native language police tasks even in critical situations where communication and its maintenance are crucial.

The vocabulary covers typical police interaction scenarios, such as serving a fine or informing clients on their rights and responsibilities before interrogation. It also addresses challenging interaction situations, such as giving commands in use-of-force situations, dealing with a suicidal individual and delivering death notifications. A police officer may find the previous interaction situations challenging even with a Finnish-speaking client (Karhu, read 30.1.2024).

Pages: 94

Month and year of review: May 2024

Keywords: vocabulary, languages, English, Swedish, language proficiency, interaction, internationality

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KESKEISET KÄSITTEET.....	3
3 TUTKIMUSASETELMA	7
3.1 Tutkimusongelma	7
3.2 Tutkimuskysymykset	7
3.3 Tutkimusote.....	7
3.4 Aineistonkeruu- ja analyysimenetelmät.....	8
3.5 Luotettavuusvarauma ja tutkimuskohde.....	9
4 POLIISIN TYÖTÄ OHJAAVAT KIELISÄÄNNÖKSET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN	10
4.1 Kieliopinnot Poliisiammattikorkeakoulussa	10
4.2 Kieliin liittyvä lainsäädäntö rikosprosessissa.....	12
4.3 Poliisimiesten kielitaito.....	21
5 TUTKIMUSTULOKSET	25
5.1 Kielellisten oikeuksien soveltaminen työelämässä	25
5.2 Syy heikon ruotsin kielen taidon taustalla	26
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	30
7 POHDINTA.....	32
LÄHTEET	36
LIITE 1. Sanasto rikostorjuntaan sekä valvonta- ja hälytyssektorille.....	40
LIITE 2. Sanasto yleisimmistä rikosnimikkeistä.....	87

1 JOHDANTO

Kielitaito on olennainen osa monen työntekijän arkea, mutta poliisin työssä kielitaitoa vaativat tilanteet ovat joskus äärimmäisiäkin, ja päätöksiä on toisinaan tehtävä nopeasti. Kyseessä voi olla pahimmillaan ihmishenki tai useampi. Aina asiakkaat eivät ole suomenkielisiä, mikä voi toisinaan tulla yllätyksenä. Tilanteista hyvin suoriutumisen todennäköisyys kasvaa, jos kielitaidot ovat kunnossa. Monen poliisimiehen kielitaidot ovat kuitenkin puutteelliset (Turun Sanomat, luettu 21.11.2023). Tämän toiminnallisen opinnäytetyön avulla poliisimies voi saada työkaluja kielellisesti haastavista vuorovaikutustilanteista selviytymiseen käytännönläheisellä tasolla.

Aiheen tutkiminen on tärkeää, koska kyseessä on puute poliisien osaamisessa ja kyvyssä suoriutua tehtävistään vuorovaikutuksellisesti. Nykyajan yhteiskunnassa poliisi saattaa tehtävästään ja virka-alueestaan riippuen olla jopa päivittäin tekemisissä henkilöiden parissa, jotka eivät osaa puhua suomea. Tällaisissa tilanteissa kunnialla suoriutuminen on tärkeää, jotta välttyään väärinymmärryksiltä. Esimerkiksi poliisin huonon kielitaidon vuoksi puutteellisesti kerrotut oikeudet ja velvollisuudet voivat johtaa siihen, että kuulustelukertomus, alustavan puhutuksen sisältö tai muu todiste saatetaan hyödyntämiskieltoon. Tästä toimii konkreettisenä esimerkkinä korkeimman oikeuden päätös vuodelta 2012, jossa kolmen syytekohtan osalta epäillyn syyllisyyttä tukevana näyttönä ei saanut käyttää epäillyn esitutkinnassa antamia lausumia muun muassa epäillyn puutteellisesta kielellisestä ymmärryksestä johtuen (KKO 2012:45).

Opinnäytetyön tarkoituksena on myös kasvattaa poliisien kielellistä itsevarmuutta sekä rohkaista poliiseja käyttämään ruotsin kieltä sekä vierasta kieltä tehtävissään. Kielitaito on osoitus poliisin ammattitaidosta ja heikko kielitaito sen sijaan puute ammatillisessa osaamisessa. Aihe on ajankohtainen koko ajan kansainvälistyvässä Suomessa, kun hyvän kielitaiton merkitys kasvaa entisestään.

Poliisiammattikorkeakoulussa on tehty vuoden 2023 loppuun mennessä julkisena viisi vastaavaa toiminnallista, sanastotyyppistä AMK-muotoista opinnäytetyötä (Haukilahti 2019, Rintamaa & Vesterinen 2019, Wallin 2019, Lehtinen 2020 ja Keskitalo 2021). Edellä mainittujen opinnäytetöiden sanastot käsittelevät kukin joko liikennetehtäviä, kuulusteluja, valvonta- ja hälytyssektoria tai rikostorjuntaa.

Aikaisemmat aiheesta tehdyt opinnäytetyöt ovat tarjonneet työkaluja muun muassa aineistonkeruuseen omassa tutkimuksessani hyödynnettäväksi siinä mielessä, että ne ovat malli, jota muotoillen olen pystynyt tekemään omasta työstäni mahdollisimman viimeistellyn aiempien opinnäytetöiden onnistumisia mallintaen ja epäkohtia karttaen.

Pyrin erottamaan oman työni aikaisemmista opinnäytetöistä kehittämällä kattavan teoriapohjan viranomaistoimintaa ohjaavasta, kieliin liittyvästä lainsäädännöstä, sekä sisällyttämällä omaan produktiini myös sellaisia seikkoja, joita ei aikaisemmissa opinnäytetöissä ole käsitelty. Olen pyrkinyt tekemään

sanastosta työelämää vastaavan, helppokäyttöisen ja toisaalta laajemman, kuin aikaisemmat opinnäytetyönä tehdyt sanastot. Tätä sanastoa ei esimerkiksi ole rajattu yhteen ja tiettyyn poliisityön osa-alueeseen tai tehtävään, kuten liikennevalvontaan tai kuulusteluihin.

Tavoitteena on se lähtökohta, että ruotsin- tai vieraskielisen asiakkaan kohtaaminen ei tuota poliisille ylitsepääsemättömiä vaikeuksia, ja että poliisin resursseja käytettäisiin mahdollisimman taloudellisesti, esimerkiksi välttämällä tulkin tilaamista, ja sen sijaan panostamalla henkilöstön kielitaitoon. Opinnäytetyö on suunnattu kaikille poliiseille tai poliisiksi opiskeleville, jotka nykyisessä tai tulevassa työssään tarvitsevat aiheeseen liittyvää sanastoa.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja Kristiina Antinjuntti sekä tulkkiyaoston puheenjohtaja Kirsi Lammi ovat laatineet Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton nettisivuille 11.4.2013 vastineen ”Poliisin toiminnassa kielitaito on osa oikeusturvaa”, joka käsittelee muun muassa poliisin kielitaitoa oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta. Vastineessa kerrotaan: ”Oikeusturva toteutuu usein nimenomaan kielellisessä vuorovaikutuksessa. Se, miten poliisin esitutkinta onnistuu, riippuu muun muassa osapuolten kielitaidon kohtaamisesta.” (Antinjuntti & Lammi, luettu 10.11.2023.) Lainaus kiteyttää mielestäni hyvin koko opinnäytetyöni keskeisimmän sanoman.

2 KESKEISET KÄSITTEET

Alustavalla puhutuksella tarkoitetaan poliisin tapahtumapaikalla suorittamaa puhutusta, jolla pyritään selvittämään, mitä on tapahtunut.

Asianomistajalla tarkoitetaan rikoksen uhria.

Asianosaisella tarkoitetaan henkilöä, jonka etua, oikeutta tai velvollisuutta asia koskee (Minilex, luettu 21.3.2024). Asianosaisia ovat asianomistaja sekä rikoksesta epäilty.

Ennalta estävällä toiminnalla tarkoitetaan poliisityön osa-aluetta, jolla pyritään ehkäisemään rikollisuutta tulevaisuudessa muun muassa vahvistamalla nuorten ja vähemmistöjen luottamusta poliisiin sekä tekemällä poliisista helposti lähestyttävän. (Poliisi, luettu 9.3.2024.)

Esitutkinnalla tarkoitetaan esitutkintaviranomaisen eli poliisi-, rajavartio-, tull- tai sotilasviranomaisen taikka syyttäjän suorittamaa rikostutkintaa.

Esitutkintapöytäkirjalla tarkoitetaan esitutkinnasta muodostuvaa dokumenttia, jonka perusteella syyttäjä tekee syyteharkinnan.

Haastehakemuksella tarkoitetaan tyypillisesti syyttäjän käräjäoikeudelle tekemää syytevaatimusta.

Hyväksilukemisella tarkoitetaan opinto- tai osajakson hyvittämistä osittain tai kokonaan aiemmilla opinnoilla.

Hyödyntämiskiellolla tarkoitetaan sitä, että jotakin todistetta ei saa käyttää näyttönä oikeudessa esimerkiksi sen takia, että se on hankittu lainvastaisesti.

Julkisella vallalla tarkoitetaan Suomen perustuslakiin perustuvaa valtion ja kunnan valtaa, jota esimerkiksi poliisi, tuomioistuin ja valtioneuvosto kohdistavat kansalaisiin sekä yrityksiin ja säätiöihin. (Minilex, luettu 9.3.2024.)

Kotietsinnällä tarkoitetaan kotirauhan suojaamassa paikassa toimitettavaa etsintää (PKL 8:1.2), jonka tarkoituksena on löytää esimerkiksi henkilö tai näyttöä rikoksesta.

Kuolemansyyntutkijalla tarkoitetaan poliisiviranomaista, jonka tehtävänä on selvittää vainajan kuolinsyy.

Lupahallinnolla tarkoitetaan poliisityön osa-aluetta, joka vastaa muun muassa aselupien, matkustusasiakirjojen, yleisötillaisuuksien, yksityisen turva-alan lupien ja ajolupien myöntämisestä.

Lähtötasotestillä tarkoitetaan testiä, jonka tarkoituksena on mitata, millä tasolla henkilön osaaminen on.

Merkintälehdellä tarkoitetaan esitutkintapöytäkirjan osaa, josta ilmenee muun muassa esitutkinnassa käytetyt pakkokeinot ja mahdolliset muut toimenpiteet, esitutkintapöytäkirjassa olevat liitteet sekä pöytäkirjan kasaaja.

Nettotuloilla tarkoitetaan ansiotuloja, joista on vähennetty verot.

Oikeusavulla tarkoitetaan valtion asianosaisille tarjoamaa oikeudellista tukea, kuten avustajaa ja puolustajaa.

Oikeushenkilöllä tarkoitetaan esitutkinnassa asianosaisena olevaa yritystä, yhdistystä, seuraa tai vaikkapa kuntaa tai valtiota. Oikeushenkilöllä on oikeuksia, ja siihen voidaan kohdistaa velvollisuuksia (Minilex, luettu 21.3.2024). Oikeushenkilöä edustaa aina luonnollinen henkilö eli yksityishenkilö.

Oikeusturvalla tarkoitetaan kaikille yhtäläisiä oikeudellisia keinoja, joilla henkilö tulee oikeuksiinsa. (Minilex, Wikipedia, luettu 11.3.2024.)

Opintojaksolla tarkoitetaan korkeakoulussa yhtä opintokokonaisuutta, joka on mitattavissa esimerkiksi opintopisteiden määrällä. Yhden opintojakson laajuus voi olla esimerkiksi 1–7 opintopistettä.

Paikanetsinnällä tarkoitetaan etsintää, joka toimitetaan muussa kuin kotirauhan suojaamassa paikassa, johon ei ole yleistä pääsyä tai johon yleinen pääsy on rajoitettu tai estetty etsinnän toimittamisajankohtana, taikka jonka kohteena on kulkuneuvo. (PKL 8:1.4.)

Pakkokeinolla tarkoitetaan esimerkiksi poliisiviranomaisen rikoksen ennalta estämiseksi, keskeyttämiseksi, selvittämiseksi tai paljastamiseksi suorittamia toimenpiteitä, joilla puututaan henkilön vapautteen, koskemattomuuteen tai henkilökohtaiseen omaisuuteen.

Periodilla tarkoitetaan esimerkiksi korkeakouluissa ajanjaksoa, joka sisältää eri opintojaksoja.

Pidättämisellä tarkoitetaan päällystään kuuluvan poliisimiehen päätöksellä tehtävää laajennettua kiinniottoa, jonka tarkoituksena on estää rikoksesta epäiltyä karttamasta tai vaikeuttamasta esitutkintaa taikka jatkamasta rikollista toimintaa.

Pikahaasteella tarkoitetaan tyyppillisesti syyttäjän käräjäoikeudelle tekemää syytevaatimusta, joka toimitetaan nopealla aikataululla esimerkiksi sen takia, koska henkilö ei vakituisesti asu Suomessa ja on poistumassa maasta.

Poliisimiehellä tarkoitetaan yksittäistä miehistöön, alipäällystään tai päällystään kuuluvaa poliisia. (Valtioneuvoston asetus poliisista.)

Poliisivankilalla tarkoitetaan kiinniottotilaa, jonne rikoksesta epäilty sijoitetaan erillisellä, päällystään kuuluvan poliisimiehen päätöksellä odottamaan esimerkiksi kuulustelua tai vangitsemista.

Päiväsakolla tarkoitetaan nettokuukausitulojen perusteella määräytyvää rahasummaa, jota sovelletaan sakkomääräyksessä ja sakkovaatimuksessa.

Rikosprosessilla tarkoitetaan esitutkinnasta, syyteharkinnasta, oikeudenkäynnistä sekä rangaistuksen täytäntöönpanosta koostuvaa prosessia. (Rikosuhripäivystys, luettu 11.3.2024.)

Rikoksen tunnusmerkistöllä tarkoitetaan niitä lakiin kirjattuja seikkoja, joilla punnitaan, onko jokin teko rikos.

Rikostorjunnalla tarkoitetaan rikosten selvittämistä, paljastamista ja tutkimista.

Tutkinnanjohtajalla tarkoitetaan päällystään kuuluvaa poliisimiestä – esimerkiksi komisariota – joka vastaa rikostorjunnassa esimerkiksi pakkokeinojen tekemisestä sekä allekirjoittaa tutkinnan päätökset.

Ulkomaalaisvalvonnalla tarkoitetaan ulkomaalaislain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa ja laittoman maassa oleskelun torjuntaa. (Ulkomaalaislaki (UlkL 301/2004) 129a.1 §.)

Valtionhallinnon kielitutkinnoilla tarkoitetaan julkishallinnon henkilöstölle tarkoitettua tutkintoa, jolla osoitetaan toisen kotimaisen kielen hallinta. (Opetushallitus, luettu 11.3.2024.)

Valvonta- ja hälytyssektorilla tarkoitetaan poliisityön osa-aluetta, johon kuuluu muun muassa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonta sekä hälytystehtävien suorittaminen.

Vastineella tarkoitetaan mielipidekirjoitusta, jolla otetaan kantaa toiseen mielipidekirjoitukseen. (Peda, luettu 11.3.2024.)

Vieraalla kielellä tarkoitetaan kieltä, joka ei ole suomi tai ruotsi.

Virkamiesruotsilla tarkoitetaan korkeakouluissa suoritettavaa julkishallinnon kielitutkintoa, jolla korkeakouluopiskelija osoittaa saavuttaneensa sellaisen ruotsin kielen taidon, joka vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä virka-alueella. (LAB, luettu 11.3.2024.)

Vuorovaikutustaidoilla tarkoitetaan kykyä kommunikoida ja keskustella.

Väitöksellä eli väitöskirjalla tarkoitetaan tohtorintutkinnon opinnäytetyötä.

Yhdyskuntapalvelulla tarkoitetaan rangaistusta, joka pitää sisällään valvonnan alaisena tehtävää palkatonta työtä. (Rikosseuraamuslaitos, luettu 11.3.2024.)

Yleisillä kielitutkinnoilla tarkoitetaan aikuisille tarkoitettuja kielitutkintoja, joissa arvioidaan yleiskielen osaamista käytännön tilanteissa, ja joilla voi osoittaa virallisesti kielitaidon eri kielissä. (Opetushallitus, luettu 10.3.2024.)

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Tutkimusongelma

Poliiseilla on tilastojen mukaan heikko ruotsin kielen taito, ja ruotsin kielen käyttämistä kartetaan (Leiwo, luettu 9.11.2023). Puutteellinen kielitaito voi johtaa siihen, että poliisin tai asiakkaan kertoma voidaan ymmärtää väärin (KKO 2012:45). Asiakkaan oikeusturvan takia on tärkeää, että poliisin kielitaito ei kata vain perusteita, vaan että poliisi kykenee ymmärtämään myös vivahte-eroja, joilla voi olla merkitystä asian lopputuleman kannalta (Antinjuntti & Lammi, luettu 10.11.2023). Suomi kansainvälistyy jatkuvasti, eivätkä poliisin kohtaamat vieras- ja ruotsinkieliset tilanteet ole Suomessa harvinaisia. Vuonna 2020 ruotsia äidinkielenään puhuvien osuus Suomessa oli reilu 5 prosenttia eli noin 288 000 henkilöä (Saarenmaa, luettu 21.3.2024). Vieraskielisten osuus vuoden 2022 lopussa Suomessa oli 495 992 eli reilu 8 prosenttia (Tilastokeskus, luettu 21.3.2024).

3.2 Tutkimuskysymykset

Koska opinnäytetyöni on toiminnallinen, eikä tutkimuksellinen, tarkoitukseni ei ole niinkään etsiä vastauksia tutkimuskysymyksiin. Olen kuitenkin opinnäytetyön työstämisen tueksi laatinut seuraavat kysymykset: Millaisia kielellisiä oikeuksia poliisin asiakkailta on? Kuinka kielellisiä oikeuksia sovelletaan käytännössä? Kuinka hyvin poliisit osaavat ruotsia ja englantia? Mitä ongelmia poliisin puutteellisesta kielitaidosta on? Kuinka puutteellista kielitaitoa kompensoidaan? Mitkä vuorovaikutustilanteet ovat poliisille haastavimpia (vieraalla kielellä)? Minkälainen on poliisiopiskelijoiden kielitaito (arvosanat keskimäärin)? Kuinka usein poliisi työtehtävissään tarvitsee englannin ja ruotsin kieltä? Mitä keinoja poliisilla on kielimuurin murtamiseksi? Mikä rohkaisisi poliiseja puhumaan ruotsia? Mistä poliisin heikko ruotsin kielen taito johtuu?

3.3 Tutkimusote

Vaihtoehtoisina tutkimusotteina pidetään yleisimmin laadullista ja määrällistä otetta. Tutkimusotteista on kirjoittanut tutkimuksen ja kehittämisen yliopettaja Jorma Kananen, jonka mukaan tutkimusotteen valinnan ratkaisee tutkimusongelma ja sen luonne, mutta toisaalta tutkimusotteen valinta määrittelee sen, kuinka tutkimusongelma ratkaistaan. (Kananen 2015, 63.)

Kvalitatiivinen tutkimus soveltuu parhaiten muun muassa tilanteisiin, joissa ilmiöstä ei ole tietoa tai sitä ei tunneta, tai ilmiöstä halutaan saada syvälinen näkemys tai hyvä kuvaus. ”Tiettyjen asioiden kuvailu on mahdollista vain tekstin avulla, ja esimerkiksi ihmisten suhtautumista ja asenteita on lähes

mahdotonta kuvata muutoin kuin laadullisin keinoin eli tekstinä. Myös erilaisten prosessien kokonaisvaltainen ymmärtäminen edellyttää laadullista kuvausta ilmiöstä.” (Kananen 2015, 70–71.) Laadullinen tutkimus tuottaa sanoja ja lauseita, joilla tutkittava kuvaa ilmiötä, sen tapahtumia tapahtumien välisiä suhteita ja vuorovaikutuksia (Kananen 2015, 82).

Tämä tutkimus on laadullinen, koska haluan käsitellä aihetta nimenomaan kokonaisiin lausein, kirjallisesti analysoiden ja sanallisesti avaten – en niinkään yksittäisiin numeroihin ja tilastotietoon perustuen. Tarkoitukseni ei ole yleistää tilastollisesti, vaan ymmärtää syvällisemmin (Haikansalo & Korander 2023, 22).

Opinnäytetyöni työstämisen tueksi kaavailemani kysymykset ovat pääasiassa laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä avoimia kysymyksiä, jotka tuottavat tekstiä, lauseita ja tarinoita. Sen sijaan määrälliselle tutkimukselle tyypillisten strukturoitujen kysymysten vastaukset ovat tyypillisesti kunkin kysymyksen vaihtoehtojen määriä lukuina. (Kananen 2015, 68.) Se ei ole tämän opinnäytetyön päätarkoitus.

3.4 Aineistonkeruu- ja analyysimenetelmät

Ratkaisun tuottamiseen tarvitaan tietoa, jota kerätään erilaisilla aineistonkeruumenetelmillä, jolloin tuloksena saadaan aineistoja (Kananen 2015, 80). Aineistonkeruumenetelmät riippuvat valitusta tutkimusotteesta (Kananen 2015, 65), kun taas analyysimenetelmät riippuvat kerätyistä aineistosta (Kananen 2015, 83). Laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä aineistonkeruumenetelmiä ovat esimerkiksi dokumentit, havainnointi ja teemahaastattelut – siinä missä määrällisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat kyselyt ja tilastot. (Kananen 2015, 65.) Osa aineistosta on olemassa olevaa sekundääriaineistoa, jota voidaan hyödyntää sellaisenaan (Kananen 2015, 81). Tällaista aineistoa on esimerkiksi lainsäädäntö, joka katsotaan dokumentiksi (Kananen 2015, 81). Aion valita aineistonkeruumenetelmikseni laadulliselle tutkimusotteelle tyypilliseen tapaan havainnointia ja dokumentteja. Pidän myös haastatteluja ja kyselyitä vartenotettavina varavaihtoehtoina.

Jotta produktista tulee onnistunut, realistinen ja työelämää vastaava, tarvitsen sen tekemisen tueksi ”lihaa luiden ympärille” – eli käytännön työkokemusta työharjoittelusta. Sen vuoksi aloitin opinnäytetyön tekemisen paria kuukautta ennen työharjoittelua, ja tarkoitukseni on täydentää työtä vaihe vaiheelta työharjoittelun edetessä. Tulen omassa työharjoittelussani käymään läpi seuraavat poliisityön osa-alueet: rikostorjunta, liikennevalvonta, pikatutkinta, lupahallinto, asiakaspalvelu, ennalta estävä toiminta sekä kenttä. Aion kullakin jaksolla työskennellessäni panna merkille kokemukset vieraskielisten kanssa, sekä sen, millaista termistöä ja sanastoa työssä aidosti tarvitaan ja käytetään, ja täydentää opinnäytetyötäni sitä mukaa vaihe vaiheelta. Mitä tulee aineistonkeruumenetelmiin, esimerkiksi sen seuraamista, kuinka kieltä käytetään työelämässä, kuvataan havainnoinniksi.

Laadullisen aineiston analysointi edellyttää aineistojen muuttamista tekstimuotoon, minkä jälkeen tekstiaineistoa analysoidaan lukemalla (Kananen 2015, 83). Tämä voi tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että pidän työharjoitteluni aikana päiväkirjaa siitä, millaisia kielenkäyttöön ja kielellisiin oireuksiin liittyviä seikkoja tulee vastaan, ja puran ne lopuksi helposti luettavaan muotoon opinnäytetyöhön havaintojani samalla analysoiden.

Aion selvittää vastauksen kehittämiini kysymyksiin muun muassa aiheeseen liittyvään lainsäädäntöön ja kirjallisuuteen perehtymällä, työharjoittelun tuomaa käytännön työkokemusta hyödyntämällä sekä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoiden englannin ja ruotsin kursseista saamia arvosanoja tiedustelemalla. Varavaihtoehtoina aineiston keräämisen menetelmiin ovat poliisiopiskelijoiden, poliisien ja kieltenopettajien haastattelu (haastattelut) sekä dokumenttiohjelmat, aiemmat opinnäytetyöt ja YouTube-videot (dokumentit).

3.5 Luotettavuusvarauma ja tutkimuskohde

Tieteellisen opinnäytetyön pitää tuottaa uskottavaa ja luotettavaa tietoa, ja opinnäytetyön laatua ja luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetin ja validiteetin avulla (Kananen 2015, 90). Reliabiliteetti ilmaisee sen, kuinka luotettavasti käytetty mittari mittaa haluttua ilmiötä, ja luotettavuutta voidaan arvioida esimerkiksi toistomittauksilla (Tilastokeskus: hakusana *reliabiliteetti*, luettu 14.11.2023). Validiteetti sen sijaan kuvastaa sitä, kuinka hyvin tutkimuksessa käytetty mittaustapa mittaa juuri sitä tutkittavan ilmiön ominaisuutta, mitä on tarkoituskin mitata (Tilastokeskus: hakusana *validiteetti*, luettu 14.11.2023). Esimerkiksi kysymys siitä, kuinka usein poliisimies joutuu työssään käyttämään englantia, ei vielä riitä mittaamaan sitä, kuinka poliisimies suhtautuu vieraan kieleen käyttämiseen.

Opinnäytetyö on tutkimus, joten työtä tehdessä on huomioitava lähde- ja mediakriittisyys. Esimerkiksi esitutkinnassa käytetään tiettyä sanastoa ja sanamuotoja, jotka eivät välttämättä vastaa sitä, kuinka ensimmäinen netissä vastaan tuleva sanakirja sanan kääntää. Aion pyrkiä tarkkuuteen ja huolellisuuteen, ja varmistaa, että sanastossa käyttämäni termistö on sitä, jota käytetään esimerkiksi englanninkielelle käännettyssä rikoslaissa, tai virallisissa lähteissä muutenkin. Pyrin etsimään tietoa mahdollisimman monipuolisesti eri lähteitä käyttäen.

4 POLIISIN TYÖTÄ OHJAAVAT KIELISÄÄNNÖKSET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Poliisin työtä ohjaavista kielisäännöksistä on tuotettu lainsäädäntöä, artikkeleja ja tutkimuksia opin-
näytetöistä (mm. Heinonen 2019) aina väitöskirjoihin (mm. Heittola, luettu 21.11.2023) asti. Näiltä
osin tietoa on suhteellisen helppo etsiä. On kuitenkin myös harmaita alueita, joiden osalta tutkimustie-
don saavuttamiseksi täytyy nähdä enemmän vaivaa – esimerkiksi vastaus kysymykseen ”kuinka
usein poliisi työtehtävissään tarvitsee englannin ja ruotsin kieltä?” riippuu muun muassa työalueesta,
tehtäväkentästä ja sattumastakin. Lisähaastetta luotettavan tiedon tuottamiseen tuo tiedon ajantasai-
suuden varmistaminen.

4.1 Kieliopinnot Poliisiammattikorkeakoulussa

Poliisin AMK-tutkinnon sisällään pitämiä kieliopintoja käsitellään Poliisi (AMK) -tutkinnon opetussuun-
nitelmassa. Uusin opetussuunnitelma on laadittu vuosille 2022–2024. Tutkintoon kuuluu pakollisina
kieliopintoina ruotsia kolmen opintopisteen verran ja englantia niin ikään kolmen opintopisteen verran.
(Polamk 2022.) Ruotsin opiskelu alkaa 1. periodilla ja päättyy 3. periodilla. Englannin opiskelu alkaa
4. periodilla ja päättyy 6. periodilla. Kumpaankin opintojaksoon kuuluu suullinen ja kirjallinen koe ja
kumpikin opintojakso on hyväksiluettavissa aiempien korkeakouluopintojen perusteella.

Englannin osalta hyväksilukeminen on mahdollista, jos opiskelija on suorittanut toisessa korkeakou-
lussa vähintään 3 opintopisteen laajuiset englannin kielen opinnot tai yleisen kielitutkinnon keskitason
kokeen vähintään taitotasolla 4. Opiskelijan on kuitenkin suoritettava ammattialan sanastoon liittyvä
täydennys osallistumalla harjoituksiin (Ylänen 2022). Ruotsin osalta hyväksilukeminen on mahdol-
lista, jos opiskelija on suorittanut virkamiesruotsin toisessa korkeakoulussa tai tehnyt yleisen kielitut-
kinnon (YKI) tai valtionhallinnon kielitutkinnon (VKT) (Lyytinen 2022).

Ennen englannin ja ruotsin opintoja kaikki paitsi hyväksiluvun suorittaneet opiskelijat suorittavat lähtö-
tasotestin. Jos opiskelija ei läpäise lähtötasotestiä, tämän täytyy suorittaa yhden opintopisteen mittai-
nen valmentava opintojakso. Myös lähtötasotesti on hyväksiluettavissa aiempien opintojen perus-
teella edellä mainituin ehdoin.

Kielten opiskelun määrä poliisin kahden ja puolen vuoden ja 180 opintopisteen tutkinnossa on verrat-
tain melko vähäinen. Omalla kohdallani käytännön operatiivisissa harjoituksissa kielitaitoa haastettiin
kaiken kaikkiaan kaksi kertaa kokoavassa rikospaikkaharjoituksessa eri rasteilla: omaisuusrikospaik-

katutunnissa sekä törkeässä ryöstössä. Ensimmäisessä harjoituksessa opiskelijan tulee kyetä puhuttamaan englanninkielistä asianomistajaa, jonka kotiin on murtauduttu. Jälkimmäisessä harjoituksessa opiskelijan tulee kyetä puhuttamaan ruotsinkielistä puukotuksen uhria.

Pakollisten kieliopintojen lisäksi Poliisiammattikorkeakoulussa on valittavana eri valinnaisia kieliopintojaksoja: Police English: Asylum and Migration (1 op), Police English: Criminology (2 op), Police English: Law (2 op), Police English: Security (2 op), How to be a police officer (1 op), Polisens arbete (1 op) ja Prata Svenska (1 op). (Polamk 2022.)

Vuosille 2022–2024 laaditussa opetussuunnitelmassa kuvataan, että ensimmäisen vuoden opiskelija kykenee itsenäiseen kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen ruotsin ja englannin kielellä. (Eml.)

Englannin kieli ja viestintä -opintojakson osaamistavoitteet kuvataan opetussuunnitelmassa seuraavasti:

16 Englannin kieli ja viestintä (3 op)

Osaamistavoitteet

Opintojakson suorittamisen jälkeen opiskelija osaa

- käyttää englannin kieltä ammattikorkeakoulututkinnon edellyttämällä tasolla
- viestiä suullisesti ja kirjallisesti ammattialaansa liittyvissä kielenkäyttötilanteissa
- kehittää englannin kielen taitoa osana omaa ammattitaitoaan.

Opintojaksolla opiskelija saavuttaa sellaisen englannin kielen kirjallisen ja suullisen taidon, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen.

Kuva 1. Englannin kieli ja viestintä -opintojakson osaamistavoitteet. (Kuva: Eml.)

Ruotsin kieli ja viestintä -opintojakson osaamistavoitteet kuvataan opetussuunnitelmassa seuraavasti:

15.1 Osajakso 1. Ruotsin kieli ja viestintä, suullinen (1,5 op)

Osaamistavoitteet

Osajakson suorittamisen jälkeen opiskelija osaa

- käyttää ruotsin kieltä virkamieheltä vaadittavalla tasolla
- viestiä suullisesti ammattialaansa liittyvissä kielenkäyttötilanteissa
- kehittää ruotsin kielen taitoa osana omaa ammattitaitoaan.

Kuva 2. Ruotsin kieli ja viestintä, suullinen -opintojakson osaamistavoitteet. (Kuva: Eml.)

15.2 Osajakso 2. Ruotsin kieli ja viestintä, kirjallinen (1,5 op)

Osaamistavoitteet

Osajakson suorittamisen jälkeen opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä (ruotsi/suomi) virkamieheltä vaadittavalla tasolla
- viestiä kirjallisesti ammattialaansa liittyvissä kielenkäyttötilanteissa
- kehittää toisen kotimaisen kielen taitoa osana omaa ammattitaitoaan.

Opiskelija saavuttaa opintojaksolla sellaisen ruotsin kielen taidon, joka valtion virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä virka-alueella ja joka ammatin harjoittamisen sekä ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen.

Kuva 3. Ruotsin kieli ja viestintä, kirjallinen -opintojakson osaamistavoitteet. (Kuva: Eml.)

Sekä englannin että ruotsin pakollisten opintojaksojen arviointi tukeutuvat eurooppalaisen viitekehyksen taitotasokuvauksiin ja niistä johdettuihin kansallisiin AMK-taitotasokuvauksiin. Englannin taitotaso on B2, ruotsin B1-B2. Opetussuunnitelman ammatillisissa kompetensseissa kuvataan yhtenä oppimistavoitteena, että opiskelija osaa käyttää vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa ruotsin kieltä sekä vähintään yhtä vierasta kieltä. (Eml.)

Edellä mainittujen opintojaksojen lisäksi Poliisi (AMK) -tutkinto tarjoaa mahdollisuuden vaihto-opiskeluun, joka itsessään voi kerryttää kielitaitoa. Lisäksi kansainväliselle viikolle osallistuminen on yksi opintokokonaisuus, josta on tarjolla kolme opintopistettä. (Eml.)

Valtioneuvoston asetuksen Poliisiammattikorkeakoulusta (282/2014) 7 § mainitaan, että opiskelijan tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavutaneensa sellainen yhden tai kahden vieraan kielen kirjallinen ja suullinen taito, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen. (Valtioneuvoston asetus Poliisiammattikorkeakoulusta 7 §.)

Poliisiammattikorkeakoulun valintakokeissa hakijoiden kielitaitoa ei testata.

Toisin sanoen Poliisiammattikorkeakoulun on siis tarkoitus antaa valmistuville poliiseille valmiudet suoriutua työtehtävistään niin suomen-, ruotsin- kuin englannin kielellä. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu, mihin pyrin löytämään syitä, seurauksia ja suuntaa antavia ratkaisuehdotuksia.

4.2 Kieliin liittyvä lainsäädäntö rikosprosessissa

Rikosprosessin eri vaiheissa sekä yleisesti viranomaisessa toteutettavia kielellisiä oikeuksia käsitellään eri laeissa, ja monet kielellisiä oikeuksia käsittelevät lait sisältävät runsaasti viittauksia toisiinsa.

Käyn seuraavaksi läpi poliisitoiminnan kannalta keskeiset kielelliset oikeudet, jotka koskevat joko yleisesti kaikkia tai vaihtoehtoisesti kohdennetusti rikosprosessin asianosaisia taikka todistajia. Oikeuksia, joita käsittelen, sovelletaan muun muassa esitutkinnassa, pakkokeinoja käytettäessä sekä yleisesti viranomaisessa liittyen muun muassa asioimiskieleen, asiakirjojen kieleen, kääntämiseen sekä tulkkaukseen.

Käsittelen ensin ruotsinkielisten oikeudet (taulukko 1), sitten vieraskielisten oikeudet (taulukko 2) ja lopuksi sekä ruotsin- että vieraskielisiä koskevat oikeudet (taulukko 3). Oikeudet on jaoteltu värikoodittain toimialueittain siten, että vihreä kuvastaa oikeuksia esitutkinnassa, violetti oikeuksia sekä tuomioistuimessa että viranomaisessa ja sininen oikeuksia yleisesti viranomaisessa. Jokaisen lakiviittauksen kohdalla on lisäksi selkeyden vuoksi aihe, jota lakiviittaus koskee, paikka, jossa lakiviittausta voidaan soveltaa (värikoodi), sekä henkilö, jota lakiviittaus koskee.

Taulukko 1. Ruotsinkielisten oikeudet.

Aihe	Paikka	Henkilö	Oikeus
Kielen käyttö	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Esitutkinnassa käytetään kaksikielisen esitutkintaviranomaisen virka-alueella rikoksesta epäillyn kieltä, joko suomea tai ruotsia. -ETL 4:12.1
Kielen käyttö	Tuomioistuin Viranomainen	Jokainen	Jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. -PL 17.2 §
Asiakirjan, päätöksen ja tuomion kieli	Tuomioistuin Viranomainen	Asianosainen	Asian valmisteluun ja käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan viranomaisen harkinnan mukaan laatia osittain suomen ja osittain ruotsin kielellä. Päätös ja tuomio on kuitenkin annettava yksikielisenä. -Kielil 19.2 §
Kielen käyttö	Viranomainen	Jokainen	Valtion viranomaisessa - - ja kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. -Kielil 10.1 §
Kielen käyttö	Viranomainen	Oikeushenkilö	Yhtiöllä, yhdistyksellä ja muulla oikeushenkilöllä on - - oikeus viranomaisessa asioidessaan käyttää pöytäkirjakieltään, joko suomea tai ruotsia. -Kielil 11 §

Palvelukieli	Kaksikielinen viranomainen	Yleisö	Kaksikielisen viranomaisen tulee palvella yleisöä suomeksi ja ruotsiksi. Viranomaisen tulee sekä palvelussaan että muussa toiminnassaan osoittaa yleisölle käyttävänsä molempia kieliä. Kaksikielisen viranomaisen tulee yhteydenotoissaan yksityishenkilöihin ja oikeushenkilöihin käyttää näiden kieltä, suomea tai ruotsia, jos se on tiedossa tai kohtuudella selvitettävissä, taikka molempia. -KieliL 23.2–3 §
--------------	----------------------------	--------	---

Tiedottaminen	Kaksikielinen viranomainen	Yleisö	Kaksikielisen viranomaisen ilmoitukset, kuulutukset ja julkipanot sekä muut yleisölle annettavat tiedotteet tulee antaa suomen ja ruotsin kielellä. -KieliL 32.2 §
---------------	----------------------------	--------	---

Taulukko 2. Vieraskielisten oikeudet.

Aihe	Paikka	Henkilö	Oikeus
Tulkkaus	Esitutkinta	Viranomaisen kanssa asioiva	Esitutkintaviranomaisen on huolehdittava tulkkauksesta tai valtion kustannuksella hankittava tulkki silloin, kun viranomaisen ei ole käytettävissä sen kanssa asioivan henkilön kieltä. -ETL 4:12.2
Kielen käyttö	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	-- Jos epäillyn kieli ei ole suomi tai ruotsi, esitutkintaviranomainen päättää käsittelykielestä asianosaisten oikeutta ja etua silmällä pitäen. -ETL 4:12.1
Kielen käyttö	Esitutkinta	Asianosainen ja todistaja	Muulla kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisellä on oikeus esitutkinnassa käyttää kieltä, jota hän ymmärtää ja osaa puhua riittävästi --. -ETL 4:12.4
Tulkkaus	Esitutkinta	Asianosainen	Esitutkintaviranomaisen on selvitettävä, tarvitseeko asianosainen tulkkausta. Esitutkintaviranomaisen on huolehdittava siitä, että asianosainen saa tarvitsemansa tulkkauksen. Tulkkina saa toimia rehellinen ja muuten tehtävään sopiva henkilö, jolla on tehtävän edellyttämät taidot. -ETL 4:12.4
Tulkkaus ja käännökset	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Kun henkilölle ilmoitetaan, että häntä epäillään rikoksesta, hänelle on viipymättä ja viimeistään ennen hänen kuulemistaan ilmoitettava -- oikeudesta tulkkaukseen sekä olennaisten asiakirjojen käännöksiin --. -ETL 4:16.1,5
Oikeudet	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Rikoksesta epäillylle on ilmoitettava -- oikeuksista -- epäillyn käyttämällä kielellä. -ETL 4:16.3

Tulkkaus ja käännökset	Esitutkinta	Asianomistaja	Esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava asianomistajalle ilman aiheetonta viivytystä - - oikeudesta tulkkaukseen sekä olennaisten asiakirjojen käännöksiin - -. -ETL 4:18.1,4
------------------------	-------------	---------------	--

Asiakirjan kieli	Viranomainen	Jokainen	Suomen viranomaisen ulkomaille tai ulkomaalaiselle annettava taikka maan ulkopuolella käytettäväksi aiottu - - asiakirja voidaan antaa muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä - -. -Kielil 22.1 §
------------------	--------------	----------	---

Taulukko 3. Ruotsin- ja vieraskielisten oikeudet.

Aihe	Paikka	Henkilö	Oikeus
Käännökset	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Epäillyllä on oikeus saada kohtuullisessa ajassa kirjallinen käännös vangitsemispäätöksestä - - epäillyn käyttämälle kielelle. Epäillylle voidaan - - kääntää suullisesti vangitsemispäätös tai yhteenveto päätöksestä, jollei epäillyn oikeusturva edellytä päätöksen kääntämistä kirjallisesti. -PKL 3:21.1–2
Käännökset	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Epäillyllä on oikeus saada kohtuullisessa ajassa kirjallinen käännös pidättämistä koskevasta päätöksestä - - epäillyn käyttämälle kielelle. Epäillylle voidaan - - kääntää suullisesti pidättämistä koskeva päätös tai yhteenveto päätöksestä, jollei epäillyn oikeusturva edellytä päätöksen kääntämistä kirjallisesti. -PKL 2:16.1–2
Käännökset	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Epäillylle on käännettävä kohtuullisessa ajassa kirjallisesti - - epäillyn käyttämälle kielelle asian kannalta olennainen esitutkinta-aineistoon kuuluva asiakirja tai sen osa, jos kääntäminen on tarpeen epäillyn oikeuden valvomiseksi.* -ETL 4:13.1
Käännökset	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Esitutkintaviranomaisen on huolehdittava siitä, että epäilty saa riittävät tiedot oikeudestaan asiakirjan käännökseen ja tarvittaessa varmistettava, haluaako epäilty - - asiakirjasta käännöksen.* -ETL 4:13.3

Käännökset	Esitutkinta	Asianomistaja	Asianomistajalle on pyynnöstä käännettävä kohtuullisessa ajassa kirjallisesti - - asianomistajan käyttämälle kielelle asian kannalta olennainen esitutkinta-aineistoon kuuluva asiakirja tai sen osa, jos kääntäminen on tarpeen asianomistajan oikeuden valvomiseksi, - - kirjallinen vahvistus sekä - - päätös, joka koskee esitutkinnan toimittamatta jättämistä, lopettamista tai päättämistä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi, taikka tällaisen päätöksen yhteenveto.* -ETL 4:13.1
------------	-------------	---------------	---

Käännökset	Esitutkinta	Asianosainen	Asianosaiselle voidaan - - kääntää suullisesti asiakirja tai sen osa tai yhteenveto asiakirjasta, jollei asianosaisen oikeusturva edellytä asiakirjan kääntämistä kirjallisesti.* -ETL 4:13.2
------------	-------------	--------------	--

Oikeudet	Esitutkinta	Rikoksesta epäilty	Vapautensa menettäneelle on annettava ilmoitus 1–3 momentissa tarkoitetuista oikeuksista kirjallisena - - epäillyn käyttämällä kielellä. -ETL 4:17.4
----------	-------------	--------------------	---

Kuulustelupöytäkirjan kieli	Esitutkinta	-	Kuulustelusta laaditaan kuulustelupöytäkirja kuulusteltavan käyttämällä suomen tai ruotsin kielellä. Jos kuulusteltava on käyttänyt muuta kieltä, pöytäkirja laaditaan - - esitutkinnan käsittelykielellä. -ETL 9:1.2
-----------------------------	-------------	---	--

Esitutkintapöytäkirjan kieli	Esitutkinta	-	Esitutkinnan päätyttyä on siitä kertyneestä aineistosta laadittava - - esitutkinnan käsittelykielellä pöytäkirja - - . -ETL 9:6.1
------------------------------	-------------	---	--

**Kääntäminen tapahtuu valtion kustannuksella, jollei esitutkintaviranomainen itse huolehdi kääntämisestä. Kääntäjänä saa toimia rehellinen ja muuten tehtävään sopiva henkilö, jolla on tehtävän edellyttämät taidot. (ETL 4:13.4.)*

Merkinnät	Esitutkinta	Asianosainen ja todistaja	Esitutkintapöytäkirjaan merkittävä esitutkinnassa kuultujen henkilöiden kieli. Jos asianosaista on kuultu tai kuulusteltu tulkin avustuksella, -- olennainen asiakirja taikka asiakirjan osa tai yhteenveto asiakirjasta on käännetty asianosaiselle suullisesti tai asianosainen on luopunut oikeudestaan asiakirjan käännökseen, tästä on tehtävä merkintä esitutkintapöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan. -ETL 9:6.3
Käännökset	Viranomainen	Asianosainen	Jos haastehakemus, tuomio, päätös, pöytäkirja tai muu asiakirja on laadittu toisella kuin asianosaisen kielellä, -- viranomaisen on -- annettava asianosaiselle pyynnöstä maksuton virallinen käännös näistä asiakirjoista siltä osin kuin asia koskee hänen oikeuttaan, etuaan tai velvollisuuttaan. -Kielil 20.1 §
Tulkkaus	Viranomainen	-	Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on järjestettävä maksuton tulkkaus, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta --. -Kielil 18.1 §
Ilmoitusten, kutsujen ja kirjeiden kieli	Kaksikielinen viranomainen	Asianosainen ja todistaja	Ilmoituksissa, kutsuissa ja kirjeissä, jotka lähetetään asianosaiselle tai sille, jolle lain mukaan on ilmoitettava vireillä olevasta tai vireille tulevasta asiasta, kaksikielisen viranomaisen on asian käsittelykielestä riippumatta käytettävä vastaanottajan kieltä, jos se on tiedossa tai kohtuudella selvitettävissä, taikka sekä suomea että ruotsia. -Kielil 19.3 §
Kielen käyttö	Viranomainen	Jokainen	Jokaisella on -- oikeus käyttää omaa kieltään ja tulla kuulluksi omalla kielellään viranomaisen aloitteesta vireille tulevassa asiassa, joka välittömästi kohdistuu hänen tai hänen huollettavansa perusoikeuksiin tai joka koskee viranomaisen hänelle asettamaa velvoitetta. -Kielil 10.2 §

Edellä esitetyt taulukot puhuvat puolestaan, joten niiden sisältöä on turha lähteä toistamaan. Taulukot kuitenkin osoittavat, että oikeuksia on kattavasti koskien niin ruotsinkielisiä kuin vieraskielisiäkin poliisin asiakkaita. Esitutkinnassa sovellettavista, kieliin liittyvistä oikeuksista on esitutkintalaissa, Suomen perustuslaissa (PL 731/1999), kielilaissa (KielilL, 423/2003) ja pakkokeinolaissa on 18 mainintaa. Viranomaisessa sovellettavista, kieliin liittyvistä oikeuksista on edellä mainituissa laeissa yhdeksän mainintaa. Sen sijaan sekä tuomioistuimessa että viranomaisessa sovellettavista, kieliin liittyvistä oikeuksista on edellä mainituissa laeissa kaksi mainintaa. Kaikki nämä maininnat on käsitelty taulukoissa 1–3.

4.3 Poliisimiesten kielitaito

Yksi opinnäytetyöni tueksi laatimani kysymyspatteriston kysymyksistä oli se, kuinka hyvin poliisit osaavat ruotsia ja englantia. Ylen nettisivuilla 11.12.2017 julkaistussa artikkelissa ”Poliisilta saa palvelua ruotsiksi – jos jaksaa vaatia ja ehtii odottaa” Hanne Leiwo on kirjoittanut filosofian maisteri Sanna Heittolan tekemästä tutkimuksesta, jonka perusteella kaksikielisten poliisilaitosten poliisien kielitaito on puutteellinen, eikä vastaa lain vaatimaa tasoa. Toisin sanoen kaksikielisten poliisilaitosten suomenkieliset poliisit eivät siis osaa riittävän hyvin ruotsia. Tutkimukseen osallistuneiden poliisien näkökulmasta kielestä johtuvat ongelmatilanteet, joita ei pystyttäisi ratkaisemaan ollenkaan, ovat harvassa – työtehtäviä pikemminkin delegoidaan muille kollegoille, ja hoidetaan ajan kanssa. Riittämätön ruotsin kielitaito johtaa luonnollisesti kielitaitoisten poliisien kuormittumiseen ja siihen, että asioiden valmiiksi saattamisessa kestää. (Leiwo, luettu 9.11.2023.)

Heittolan tutkimuksen mukaan alle puolet poliiseista täyttää kielilain vaatimukset. Heittola pitää kyseenalaisena, kuinka virkamies on voinut edes päästä virkaan täyttämättä lain vaatimuksia. Heittola painottaa, että poliisiviranomaisen tulee huolehtia, että työntekijöillä on riittävä kielitaito hoitaa työtehtävänsä. Heittola on sitä mieltä, että lain mukaan työhönottohaastattelussa pitäisi tarkastaa kielitaito, mikä ei kuitenkaan tosiasiansa toteudu. Heittolan mukaan työntekijöille pitäisi myös tarjota kielikoulutusta kielitaidon ylläpitämiseksi. (Eml.)

Artikkelissa mainitaan huomiota herättävästi, että ruotsinkielisen asiakkaan kanssa asiointikielen vaihtamisen ehdottaminen on vastoin lakia. Heittola tuo esille noidankehän: ruotsinkieliset asiakkaat ovat valmiiksi tietoisia siitä, etteivät he todennäköisesti saa palvelua ruotsiksi, mikä johtaa siihen, että poliisien näkökulmasta näyttää siltä, ettei ruotsinkielisiä asiakkaita ole, jolloin kielitaito heikkenee entistään. (Eml.)

Heittolan tekemä tutkimus osoittaa selvästi poliisien ruotsin kielen puutteellisuuden. Suomi on kaksikielinen maa, jossa ruotsinkielisen kansalaisen tulisi lain mukaan saada samanarvoista palvelua kuin

suomenkielisenkin. Ruotsin kielitaito on osoitus ammattitaidosta, ja Heittolan tutkimus osoittaa, että tällä hetkellä poliisin ammattitaidossa on merkittävästi parantamisen varaa.

Poliisien heikon ruotsin kielen taidon puolesta puhuu myös poliisin sivuilla 30.6.2023 julkaistu tiedote ”Poliisin tuore toimintaympäristökatsaus: Ikäluokkien pieneneminen ja kaupungistuminen haastavat poliisiakin”. Tiedotteessa käsitellään sitä, kuinka ruotsin kieltä taitavista poliiseista on pulaa. Ilmiö on niin merkittävä, että se on tullut esille poliisin toimintaympäristökatsauksen yhtenä haasteena kaupungistumisen ja ikäluokkien pienenemisen joukossa. (Poliisi, luettu 9.11.2023.)

Tiedotteessa annetaan konkreettinen esimerkki ongelman luonteesta Pohjanmaan poliisilaitokselta. Laitoksella ei ole poikkeuksellista, että poliisivankilassa on aamulla ruotsinkielinen rikoksesta epäilty odottamassa kuulustelua. Aamulla töihin tulevassa tutkintaryhmässä ei kuitenkaan ole riittävän kielitaitoista tutkijaa, mikä johtaa siihen, että tutkijan hankkimiseen toisesta ryhmästä menee aikaa. (Eml.)

Tiedotteen mukaan tulkin käyttäminen ei ole kotimaisten kielten osalta mahdollista, mikä kuormittaa tutkintaa sisään tulevien ruotsinkielisten rikosilmoitusten kasaantuessa muutamalle tutkijalle. Lisäksi kaksikielisiä poliiseja siirtyy tutkinnasta erityistutkintaryhmiin tai muihin toimintoihin, mikä kasvattaa jutturuuhkaa tutkinnassa entisestään. (Eml.)

Poliisin jutturuuhka on jo itsessään aihe, josta on uutisoitu paljon viime aikoina (mm. Knapp & Luhtala, luettu 10.11.2023; Tuhkanen, luettu 21.11.2023), sekä ilmiö, josta kansalaiset ovat yleisesti tietoisia – poliisi nähdään kiireisenä organisaationa, ja toisinaan yhteydenottoa poliisiin kartetaan sillä perusteella, että poliisia ei haluta vaivata vähäpätöisissä asioissa. Poliisien kielitaitoon panostaminen olisikin yksi keino lähteä purkamaan jutturuuhkaa – keino, jolla voisi olla kauaskantoisia vaikutuksia.

Laillisuusnäkökulmasta on tietysti hyvin ongelmallista, että ruotsinkieliset asiakkaat joutuvat odottamaan suomenkielisiä kauemmin sitä, että heidän asiansa etenevät. Ratkaisuksi ongelmaan on pohdittu muun muassa poolin perustamista ruotsinkielisille jutuille. Yksi jo käytössä oleva kannustin on se, että kaksikielisille poliiseille maksetaan noin 20 euron kielilisää, mutta se ei Pohjanmaan poliisilaitoksen rikostorjuntasektorin ylikomisario Thomas Skurin – eikä sen, mitä käytäntö on osoittanut – mukaan ole riittävän kannustava. (Poliisi, luettu 9.11.2023.)

Kielilisä on työntekijälle maksettava varsinaiseen palkkaan kuuluva lisä, jonka työntekijä voi saada, jos tehtävissä edellytetään äidinkielen lisäksi esimerkiksi toisen kotimaisen kielen hallintaa, ja jollei kielitaitovaatimusta ole otettu huomioon tehtäväkohtaisessa palkassa (Kuntaliitto, luettu 12.2.2024). Kokemuksen perusteella voin todeta, että kielilisä on pienuudestaan huolimatta houkutteleva kannustin, joka motivoi jo poliisiopiskelijoita suorittamaan esimerkiksi yleisen kielitutkinnon (Opetushallitus, luettu 10.11.2023). On kuitenkin asia erikseen, kuinka moni poliisi on kielilisästä tai sen vaatimuksista tietoisia.

Poliisien kielitaitoa on käsitelty myös Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton nettisivuilla julkaistussa vastineessa ”Poliisin toiminnassa kielitaito on osa oikeusturvaa” 11.4.2013. Vastineessa aihetta käsitellään lähinnä oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta. Vastineen ovat laatineet Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja Kristiina Antinjuntti sekä tulkkiyaoston puheenjohtaja Kirsi Lammi. (Antinjuntti & Lammi, luettu 10.11.2023.)

Vastine sivuaa Helsingin Sanomien artikkelia koskien Etelä-Karjalassa toimivien poliisien venäjän kielen taitoa. Vastineella on hyvä sanoma oikeusturvan toteutumisesta kielellisestä näkökulmasta – vastineessa kirjoitetaan, että poliisi käyttää julkista valtaa, jolla voi olla kauaskantoiset vaikutukset yksilön elämään, jolloin ei ole yhdentekevää, kuinka täsmällistä kommunikointi vieraskielisissä asiakaskohtaamisissa on. ”Oikeusturva toteutuu usein nimenomaan kielellisessä vuorovaikutuksessa. Se, miten poliisin esitutkinta onnistuu, riippuu muun muassa osapuolten kielitaidon kohtaamisesta.” Vastineessa painotetaan, että ellei kielitaito riitä vivahteiden ymmärtämiseen tai riittävän täsmälliseen ja monipuoliseen ilmaisuun, voi esitutkintapöytäkirjaan päätyä epätarkkuuksia ja jopa virheitä, mikä voi pahimmillaan johtaa siihen, että nämä virheet seuraavat epäiltyä mahdollisesti useissakin oikeusasteissa käsiteltäviä mutkistaen ja viivästyttäen. Vastine kiteyttää hyvin sen sanoman, jota itsekkin opinnäytetyössäni ajan takaa. Asiakkaan oikeusturvan takia on tärkeää, että poliisin kielitaito ei kata vain perusteita, vaan että poliisi kykenee ymmärtämään myös vivahde-eroja, joilla voi olla merkitystä asian lopputuleman kannalta. (Eml.)

Vastineessa kirjoitetaan: ”Koska kaikki vuorovaikutus on inhimillistä toimintaa, mikään poliisin - - kohtaama tilanne ei ole niin säädely, että kaikki viestinnän osapuolet kommunikoisivat vain standardifraasein, vaan keskustelussa tarvitaan aina monipuolista kielitaitoa ja kielellistä joustavuutta.” (Eml.) Näin ollen sanastomuotoinen opinnäytetyökään ei itsessään tarjoa kokonaisvaltaista ratkaisua ongelmaan. Poliisien pitää itse olla aktiivisia ylläpitämään kielitaitoaan. Oikeusturvan toteutumisesta ei voida olla varmoja, jos osapuolet eivät puhu yhteistä kieltä hyvin ja suunnilleen samantasoisesti (Eml.). Näin ollen poliisilta, jonka tehtäviin kuuluu hoitaa vieraskielisten kuulusteluja, tulisi edellyttää tarkoin määritellyn kielitaitotason osoittamista (Eml.).

Kielitaidon tarve riippuu luonnollisesti työskentelyalueesta. Siinä missä Etelä-Karjalan poliisi kohtaa venäjänkielisiä asiakkaita harva se päivä, voi sama tilanne olla ruotsinkielisten osalta Vaasassa, jossa 23 prosenttia asukkaista on ruotsinkielisiä (Vaasan kieliohjelma, luettu 12.4.2024).

Vastineessa kerrotaan, että Euroopan Unionissa on kiinnitetty huomiota kielen ja kielitaidon merkitykseen rikosprosesseissa, ja asiaan on puututtu antamalla oikeustulkkausdirektiivi. Direktiivi tavoittelee oikeusturvan toteutumisen ja oikeudenmukaisen kohtelun takaamista määräämällä käytettävän am-

mattitaitoista, vankan kielitaidon omaavaa, kulttuurintuntemuksen ja viestintätilanteet hallitsevaa tulk-
kia. Esimerkiksi oikeustulkin erikoisammattitutkinnossa asetetaan tulkkina toimivalle tarkoin määritel-
lyt taitovaatimukset. (Antinjuntti & Lammi, luettu 10.11.2023.)

Tulkin tulisi olla esteetön ja puolueeton, mitä esimerkiksi toinen konstaapeli ei välttämättä ole. Toinen
konstaapeli ”edustaa samaa järjestelmää kuin kollegansa ja hänen tuleekin olla lojaali omaa organi-
saatiotaan kohtaan”, eikä kuulusteltavakaan välttämättä muutenkaan suhtaudu toiseen konstaapeliin
puolueettomana viestin välittäjänä. (Eml.) Tulkin käyttämistä ei tietenkään pidä epäröidä, jos on epä-
varma olo omasta kielellisestä osaamisesta, mutta sitä ei tule kuitenkaan pitää ensisijaisena vaihto-
ehtona – ainakaan ruotsin ja englannin kielen ollessa kyseessä.

Vastineen lopussa kerrotaan: ”Oikeudenmukainen kohtelu ja oikeusturvan toteutuminen ovat yhteis-
kuntamme perusarvoja. Niiden vaalimiseksi tulee kehittää mahdollisimman aukottomia käytäntöjä.
Menettelytapoja voi olla useita ja niitä voidaan tarvittaessa yhdistellä. Jokaisen ammattiryhmän on
kuitenkin tiedostettava tarkkaan oman ammattinsa sisältö ja vastuunsa rajat, niin poliisin kuin tulk-
kienkin.” (Eml.) Vastineessa painotetaan kaiken kaikkiaan selvästi sitä, että poliisin puutteellinen ruot-
sin kielen taito ei ole pelkkä puute ammatillisessa osaamisessa – vaan aito oikeusturvakysymys.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Kielellisten oikeuksien soveltaminen työelämässä

Työharjoittelun myötä olen saanut pienen maistiaisen siitä, kuinka edellä luvussa 4.2 mainittuja oikeuksia sovelletaan käytännön poliisityössä. Lakiviittaukset puhuvat yleisesti sen puolesta, että ruotsia äidinkielenään puhuvalla on oikeus esittää asiansa viranomaiselle ruotsin kielellä (mm. Kielil 2:10 §), mikä on kaksikielisessä valtiossa ymmärrettävää. Oman työharjoitteluni aikana tuli vastaan useita suomenruotsalaisia, mutta omalla kohdallani jokainen heistä oli kykeneväinen esittämään asiansa sujuvalla suomen kielellä, minkä vuoksi ruotsinkielisiä kohtaamisia ei tullut.

Case rattijuopumus. ETL 4:12 käsitellään jokaisen oikeutta tulkkiin sekä oikeutta käyttää esitutkinnassa kieltä, jota ymmärtää ja osaa puhua riittävästi. Järjestin työharjoitteluni aikana yhden kuulustelun, jossa oli läsnä tulkki. Kuultava oli rattijuopumuksesta epäilty liettualainen, joka ymmärsi jonkin verran myös venäjää. Vastuu tulkin hankkimisesta oli kuulustelijana minulla. Tulkki osallistui kuulusteluun puhelimen välityksellä ja käänsi epäillylle kertomani asiat liettuan kielelle. Tulkin käytöstä ei koitunut kustannuksia epäillylle, vaan tulkki kustannettiin valtion varoista ETL 4:12.2 mukaisesti. Kuulustelussa oikeudet käytiin läpi epäillyn käyttämällä kielellä tulkin välityksellä (ETL 4:16.3). Merkitsin kuulustelupöytäkirjaan, että kuulustelu on tapahtunut tulkin välityksellä (ETL 9:6.3). Lisäksi merkitsin kuulustelupöytäkirjaan asianosaisen äidinkielen ETL 9:6.3 osoittamalla tavalla.

Tein kyseisen epäillyn kohdalla pikahaasteen, sillä tällä ei ollut vakituista asuntoa Suomessa, ja hän oli lähdössä pois Suomesta ennen pitkää. Huolehdin siitä, että epäilty saa riittävät tiedot oikeudesta asiakirjan käännökseen (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa (ROL 689/1997) 6a:3). ROL 6a:3.2 sallii haastehakemuksen kääntämisen epäillylle suullisesti, ellei tämän oikeusturva edellytä asiakirjan kääntämistä kirjallisesti, ja tässäkin tapauksessa annoin haastehakemuksen tiedoksi tulkin välityksellä suullisesti. Toisaalta kielilain 4:20.1 § todetaan, että jos esimerkiksi haastehakemus tai pöytäkirja on laadittu toisella kuin asianosaisen kielellä, on viranomaisen annettava tälle pyynnöstä maksuton virallinen käännös näistä asiakirjoista siltä osin kuin ne koskevat hänen oikeuttaan, etuaan tai velvollisuuttaan. Tällaista pyyntöä ei tällä kertaa kuitenkaan esitetty.

ETL 4:16.1,5 mainitaan epäillyn oikeudesta saada käännös olennaisista asiakirjoista. Rattijuopumuksesta kuulustelemani epäilty määrättiin ajokieltoon. Hän sai määräyksen väliaikaisesta ajokiellosta suomeksi ja venäjäksi, ja ajokiellon tiedoksi antanut konstaapeli kertoi suullisesti asiakirjasta olennaisimmat seikat, jotka tulkki käänsi liettuan kielelle. Lisäksi olin itse kuulustelussa tulkin välityksellä varmistanut, että epäilty ymmärtää olevansa määrätty ajokieltoon Suomessa. Tilanteessa toteutui myös ETL 4:13.1, joka velvoittaa kääntämään epäillyn käyttämälle kielelle asian kannalta olennaisen esitutkinta-aineistoon kuuluvan asiakirjan, jos kääntäminen on tarpeen epäillyn oikeuden valvomiseksi.

Asiakirjojen antaminen kahdella kielellä eli kirjallinen kääntäminen ei olisi välttämättä ollut tilanteessa pakollista, sillä ETL 4:13 sallii myös sen, että asianosaiselle voidaan kääntää suullisesti asiakirja, mikäli asianosaisen oikeusturva ei edellytä asiakirjan kääntämistä kirjallisesti.

Mikäli kyseisen henkilön kohdalla asia olisi edennyt suulliseen käsittelyyn, olisi epäilyllä ollut edelleen oikeus tulkkiin, mutta tällöin tulkki olisi ollut omakustanteinen (oikeudenkäymiskaari (OK 4/1734) 4:2.3), sillä henkilön oma kieli oli muu kuin suomi tai ruotsi.

Tulkitsen lakia siten, että esimerkiksi merkintälehteen tulisi tehdä merkintä siitä, että suomenkielinen ajokieltomääräys on annettu tiedoksi kääntäen, mutta siitä, että asiakirja on annettu epäilylle tämän käyttämällä venäjän kielellä, taikka jos asiakirjaa ei olisi käännetty ollenkaan, ei olisi tarvinnut tehdä merkintää (ETL 9:6.3).

Case pahoinpitely. Käytin ensimmäistä kertaa muuta kuin suomea käsittelykielenä 17.7.2023 asianomistajan ja rikoksesta epäillyn asemassa olleelle asianosaiselle puhelinkuulustelussa. Englanti ei ollut kuulusteltavan äidinkieli, mutta hän puhui itse sujuvaa englantia. Kuulusteltava suostui siihen, että kuulustelu käydään englannin kielellä. Tilanteessa toteutui ETL 4:12, sillä tilanteessa muun kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielinen käytti esitutkinnassa kieltä, jota hän ymmärsi ja osasi puhua riittävästi.

Olin valmistautunut kuulusteluun kääntämällä kuulustelukysymykset erilliselle lomakkeelle valmiiksi englannin kielelle. Oikeuksien ja velvollisuuksien läpikäymiseen valmistauduin perehtymällä englanninkielisiin Kameleon-lomakkeisiin ”Information for the victim of the crime” ja ”Information for the suspect”. Muovasin niistä omaan suuhuni sopivat, tiivistetyt versiot. Laadin kuulustelupöytäkirjan esitutkinnan käsittelykielellä eli suomeksi (ETL 9:1.2). Kuulustelun lopuksi poissulkeakseni väärinymmärrykset ja mahdollisen hyödyntämiskiellon luin suomeksi kirjoittamani kuulustelupöytäkirjan kuulusteltavalle englanniksi ääneen. Lopuksi laadin esitutkintapöytäkirjan esitutkinnan käsittelykielellä eli suomeksi (ETL 9:6.1). Merkitsin kuulustelupöytäkirjaan asianosaisen äidinkielen sekä kuulustelussa käytetyn kielen ETL 9:6.3 osoittamalla tavalla.

Kahden edellä mainitun tapauksen lisäksi lähetin tavoittamattomalle irakilaiselle epäilylle englanninkielisen kutsun kuulusteluun 24.7.2023 (KielilL 5:23.3 §, KielilL 4:19.3 §).

5.2 Syy heikon ruotsin kielen taidon taustalla

Harjoittelun aikana olen todennut, että monen poliisin englannin kielen taito on hyvällä tasolla, ja monesti vieraskielisten asiakkaiden kohdalla poliisimiehet tarjoavatkin asiointikieleksi rohkeasti englantia. Kuitenkin ruotsin kieli kuuluu edelleen monesti epävarmuusalueelle, mitä käsittelinkin jo aiemmin.

Syy ruotsin kielen karttamisen taustalla on luonnollisesti puutteellinen kielitaito. Suurin osa suomalaisista kohtaa arjessaan enemmän englantia kuin ruotsia, ja se lienee yksi, ellei jopa perimmäisin syy sille, miksi suomalaisten ruotsin kielen taito on usein puutteellinen. Katsomme enemmän englanninkielisiä elokuvia, kuuntelemme enemmän englanninkielistä musiikkia, ja sosiaalisessa mediassa vastaan tuleva sisältö on suurelta osin englanninkielistä. Ruotsin kieltä saattaa tulla vastaan lähinnä vain elintarvikkeiden tuoteselosteissa, infotauluissa ja katukylteissä. Suomalainen yksinkertaisesti pärjää ilman ruotsin kielen taitoa arjessa ongelmitta.

Suomen kaksikielisyys ja pakkoruotsi ovat aiheita, jotka ovat herättäneet paljon mielipiteitä ja poliittista keskustelua suuntaan, jos toiseen (Päivä, luettu 10.11.2023; Skinner, luettu 10.11.2023). Suomen kieltenopettajien liiton nettisivujen mukaan vuodesta 2020 lähtien ensimmäisen vieraan kielen opetus alkaa peruskoulun ensimmäisellä luokalla, ja ensimmäiseksi kieleksi voi valita englannin, ruotsin, saksan, ranskan tai venäjän. Englanti on kuitenkin ensimmäisistä A-kielistä ylivoimaisesti suosituin. (Suomen kieltenopettajien liitto, luettu 10.11.2023.)

Oppilas voi valita yhteisen A-kielen lisäksi vapaaehtoisen A-kielen, jonka opetus alkaa joko 4. tai 5. luokalla. Kieli voi olla esimerkiksi englanti, saksa, ranska, ruotsi, venäjä, espanja tai italia. Näiden lisäksi kuudennella luokalla aloitetaan kaikille yhteinen B-kieli, joka on suomenkielisessä perusopetuksessa ruotsi, ellei ruotsia ole valittu A-kieleksi. Jos ruotsi on oppilaan vapaaehtoinen A-kieli, sen opiskelu jatkuu perusopetuksen yläluokilla valinnaisena A-kielenä, ja kaikille yhteinen B-kieli jatkuu toisella asteella. (Eml.)

Kuten edellä mainittu osoittaa, ruotsin kielen opetus alkaa suurimmalla osalla oppilaista myöhemmin kuin englannin kielen opetus – pakollisena vasta 6. luokalla. Lapsen ensimmäiset ikävuodet ovat tärkeimpiä kielen oppimisen kannalta (mm. Niemelä, P. & Päivänsalo, T. 2021). Näin ollen ruotsin kieli tarttuisi paremmin, jos se tulisi osaksi elämää varhaisemmassa vaiheessa.

Raimo Niemelä ja Tiina-Maria Päivänsalo käsittelevät lukion psykologian kurssin kirjassa Oivallus 2 kielen omaksumista kognitiivisen kehityksen näkökulmasta. Kirjassa kerrotaan, että vastasyntyneellä on huomattavan hyvät valmiudet kielen havainnointiin, ja että lapsella on syntyessään valmius oppia mikä tahansa maailman kielistä. Omaksi äidinkielekseen vauva omaksuu ympärillään puhuttavan kielen, ja myöhemmällä iällä kieltenoppiminen ei ole enää ilman tietoista opettelua mahdollista. (Eml., 105.) Vaikka vauvalla on synnynnäinen valmius oppia kieltä, tarvitsee se oppiakseen kuitenkin altistusta puheelle (Aarnio ym. 2012, 42).

Ilmiö kytkeytyy siihen, että lapsen opetellessa ensimmäistä kieltään tämä havainnoi kuulemaansa kieltä, sen äänneitä, tavuja ja yksittäisiä sanoja, ja oppii samalla äännelemään ja tuottamaan puhetta käyttämään suun, kurkunpään ja kielen motoriikkaa itse toistaen erilaisia äänneyhdistelmiä. (Niemelä, P. & Päivänsalo, T. 2021, 105.)

Jos oman, kotona puhutun äidinkielen lisäksi koulussa käytettävän kielen lukemaan ja kirjoittamaan opetteleminen jää kouluikään, on kielen oppiminen usein haastavaa. Sen sijaan leikki-ikäinen lapsi omaksuu helposti muun kuin kotona puhutun kielen, jos se on osana leikeissä ja päiväkotitoiminnassa. (Eml., 110.)

Kaikille leikki-ikäisille kielen oppiminen on helppoa, joskin taidoissa on yksilöllisiä eroja. Kaksikieliset lapset oppivat molempien kielten sanavaraston, kieliopin ja ääntämisen, ja osaavat erotella kielet täysin toisistaan. Aivotutkimusten mukaan kaksikielisillä lapsilla samat aivoalueet aktivoituvat kumpaakin kieltä käytettäessä, kun taas myöhemmällä iällä toisen kielen oppineilla eri kielet aktivoivat eri aivoalueita. (Aarnio ym. 2012, 65.) Se, että kielen käyttö aktivoi kaksikielisillä eri aivoalueita kuin yksikielisillä, kertoo kielten omaksumisen biologisesta vaikuttavuudesta.

Vieraiden kielten opetteleminen on helpompaa, jos kielten opetus alkaa varhain. Siitä voi olla hyötyä myös äidinkielen kehittymiselle, myöhemmälle vieraiden kielten opiskelulle sekä muiden kognitiivisten taitojen kehittymiselle. Varhain aloitettu kieltenopiskelu edesauttaa myös myönteistä suhtautumista muihin kieliin ja kulttuureihin. (Eml., 86.)

Maarit Uber on käsitellyt muun muassa kaksikielisten päiväkotien hyötyjä Hämeen Sanomissa 23.3.2019 julkaisemassaan kolumnissa. Uberin mukaan kielen opetteleminen olisi parasta aloittaa ennen kouluikää, sillä kouluikäisellä lapsella kielten oppimisen intensiivisin vaihe alkaa jo hiipua. Uber kuitenkin mainitsee, että ”lapsi oppii vierasta kieltä sitä paremmin, mitä nuorempana sille altistuu”. Tarkalleen ottaen kielen oppimisen tehokkain herkkyyskausi kestää Uberin mukaan kuudenteen ikävuoteen saakka. (Uber, luettu 21.11.2023.)

Ajattelutapa siitä, että kielten oppiminen on helpompaa nuorempana, on myös kyseenalaistettu. WordDiven nettisivuilla 5.2.2014 julkaistussa artikkelissa ”Mikä on paras ikä oppia uusi kieli?” pohditaan otsikon mukaisesti, mikä on paras ikä uuden kielen oppimiselle. Näkemykselle siitä, kuinka kieliliopintomenestymisen ajatellaan korreloivan nuoren iän kanssa, on oma terminsä – kriittisen periodin hypoteesi, *a critical period hypothesis*. (Hakuta, K., Bialystok, E. & Wiley, E. 2003, 31–38, viitattu teoksessa Mona 2014.)

Artikkelin mukaan ikää ei enää pidetä merkittävimpana kielenoppimiseen vaikuttavana tekijänä (Singleton, D. & Ryan, L. 2004, viitattu teoksessa Mona 2014). Artikkelissa kerrotaan, että iän vaikutuksia käsittelevät tutkimukset ovat pääasiassa keskittyneet tutkimaan maahanmuuttajien toisen kielen taitoja, ja analyysi on perustunut siihen, minkä ikäisinä maahanmuuttajat ovat uuteen kieliympäristöön saapuneet. Tätä ei saisi yleistää koskemaan myös esimerkiksi koulussa tai kielikurssilla tapahtuvaa oppimista. (Muñoz, C. 2010, 39–49, viitattu teoksessa Mona 2014.)

Artikkelissa väitetään, että tietyltä osin aikuiset oppivat kieliä jopa paremmin. Aikuisten oppijoiden kognitiivinen kehitys äidinkielessä on pidemmällä, ja he kykenevät korkeamman tason assosiointiin sekä yleistämään ja ymmärtämään teorioita yhdistämällä uutta kielellistä tietoa jo olemassa olevaan tietoon (Ali, S. 2013, viitattu teoksessa Mona 2014). Sen sijaan ääntämisen oppii paremmin lapsena. Jotkin tutkimukset jopa esittävät, että oikean aksentin oppiminen on lähes mahdotonta, ellei kielelle altistuminen tapahdu lapsena. (Singleton, D. & Ryan, L. 2004, viitattu teoksessa Mona 2014.)

Edellä käsiteltyjen kirjan, kolumnin ja artikkelin perusteella voitaneen todeta yhteenvetona, että iällä on merkitystä kielten oppimisen kannalta, ja jos on aloittanut esimerkiksi ruotsin kielen opetteluun varhaisella iällä, on sen kokonaisvaltainen omaksuminen huomattavasti helpompaa – joskin se ei ole kaikki kaikessa. Myös oma motivaatio ja halu oppia ovat merkittävässä roolissa, ja aikuinenkin poliisi tai poliisiopiskelija voi oppia ruotsia, oli hän altistunut ruotsin kielelle lapsena tai ei.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vaikka työni on toiminnallinen eikä tutkimuksellinen, halusin sisällyttää työhöni tutkimuksellisia piirteitä. Olen käsitellyt tutkimustuloksia luvussa 5, ja tulokset voidaan jakaa kahteen pääteemaan – kuinka poliisiviranomaisen käyttöön suunnattuja, kielellisiä oikeuksia sovelletaan käytännössä (luku 5.1), ja mitkä ovat perimmäiset syyt heikon ruotsin kielen taidon taustalla (luku 5.2).

Luvun 5.1 sisältö perustuu käytännössä omaan kokemukseeni, jonka olen saanut työharjoittelussa ollessani. Minulla oli työharjoitteluni aikana useita kohtaamisia vieraskielisten kanssa, joista olen käsitellyt edellä mainitussa luvussa kaksi merkittävintä. Koska luvussa käsitelty tieto perustuu omaan, subjektiiviseen työkokemukseeni, ei sen sisältöä voida yleistää, mutta se ei ole tarkoitukseen. Luvun tarkoituksena on pikemminkin havainnollistaa, millaisissa tilanteissa tietoisuutta asiakkaan kielellisistä oikeuksista tarvitaan poliisin työssä.

Luvussa 5.2 käsittelin kieltenoppimisen psykologiaa, ja tein pohdintaa ja päätelmiä sen suhteen, mistä heikko ruotsin kielen taito johtuu. Halusin pureutua nimenomaan juurisyihin puutteellisen kielitaidon taustalla, ja tuoda esille ratkaisuehdotuksia ongelman korjaamiseksi. Tiivistettynä tutkimustulos oli se, että varhaislapsuuden jälkeen aloitettu kielenopiskelu ei ole yhtä tehokasta kuin kielen omaksuminen varhaislapsuudessa. Ilmiö on vahvasti biologinen – myöhemmällä iällä aloitettu kielenopiskelu aktivoi eri aivoalueita, kuin esimerkiksi kaksikielisten lasten varhaislapsuudessa oppiman, toisen kotimaisen kielen käyttö.

Luvun 5 lisäksi sisällöllisesti tärkeässä roolissa on myös teoreettinen viitekehys eli luku 4. Siinä käsitelin poliisin ammattikorkeakoulututkintoon sisällytettyjä kieliopintoja, rikosprosessissa sovellettavaa kieliin liittyvää lainsäädäntöä sekä poliisimiesten kielitaitoa muun muassa ajankohtaisten artikkeleiden valossa.

Jos pohditaan sitä, kuinka tutkimustuloksia voidaan hyödyntää käytännössä, voisimme pyrkiä jouduttamaan ruotsin kielen opiskelun aloittamista kouluissa, koska sillä on kauaskantoiset vaikutukset. Kun ruotsin kielen opiskelu alkaa varhaisessa vaiheessa, ruotsinopiskelusta tulee helpompaa. Kun ruotsinopiskelusta tulee helpompaa, ruotsin kieli karttuu. Kun ruotsin kieli karttuu, aletaan ruotsia käyttää. Ja kun ruotsia aletaan käyttää, kaksikielisessä maassa asuvan kansalaisen oikeusturva toteutuu tämän asioidessa poliisin kanssa.

Opinnäytetyölläni ei ollut työn toiminnallisesta luonteesta johtuen varsinaisia tutkimuskysymyksiä, vaan pikemminkin työskentelyä ohjaavia, kysymysmuotoon asetettuja tavoitteita, jotka esittelin luvussa 3.2. Onnistuin löytämään vastauksen seuraaviin: Kuinka kielellisiä oikeuksia sovelletaan käytännössä? Mistä poliisin heikko ruotsin kielen taito johtuu? Millaisia kielellisiä oikeuksia poliisin asiak-

kailla on? Kuinka hyvin poliisit osaavat ruotsia ja englantia? Vastaukset edellä mainittuihin kysymyksiin on käsitelty luvuissa 4–5. Lisäksi työ tarjoaa epäsuorasti vastauksia myös muihin alussa käsittelemiini kysymyksiin.

7 POHDINTA

Työn vaiheet

Aiheen suunnittelu ja valinta (helmikuu-huhtikuu 2023)

10.2.2023 pidetyn opinnäytetyön johdantoluennon jälkeen aloin pohtia opinnäytetyöni aiheen valintaa, ja kävin aiheenvalinnasta keskustelua myös läheisten kanssa. Tällöin aihevaihtoehtoja oli kymmenkunta, ja ne poukkoilivat laidasta laitaan. Tutustuin aikaisempiin Poliisiammattikorkeakoulussa tehtyihin opinnäytetöihin saadakseni inspiraatiota aiheenvalintaan. Aiheenvalinta oli vaikea – kaikki tuntuivat mielenkiintoisilta. Kussakin oli omat puolensa. Aiheet liikkuvat aina kuolinviestin viemisestä stressinhallintaan sekä rikosten tunnusmerkistöistä rikoksille altistaviin tekijöihin. Eräs poiminta 25.2.2023 tekemästäni vaihtoehtoisten aiheiden listasta oli ”Tärkeimmät käännökset tutkintaan ja kentälle suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi”. Maaliskuussa pallottelin vielä aihetta. Huhtikuussa pohdin, että opinnäytetyö olisi mielekästä tehdä kielistä, sillä kielet ovat omaa vahvuusalueettani. Työn työstämiseen tulisi kulumaan useita kymmeniä tunteja, joten mietin aiheenvalintaa pitkään.

Johdantoluennolla otettiin ensiaskel myös TKI:n (tutkimus, kehittäminen ja innovaatiot) maailmaan, ja TKI-päiväkirjaa työstäessäni perehdyin myös teoksiin, joista sain inspiraatiota myös opinnäytetyön työstämisen aloittamiseen – olennaisimpana Jorma Kanasen Opinnäytetyön kirjoittajan opas sekä Juha T. Hakalan Hyvä, parempi, valmis: Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Kyseessä oli projekti, jota en ollut koskaan aikaisemmin tehnyt.

Produktin työstäminen (toukokuu 2023)

Lopulta löin kieliaiheen lukkoon vapunpäivänä 2023, jolloin lähdin työstämään produktia. En vielä siihen mennessä ollut määritellyt aihetta tarkemmin, saati laatinut työn lopullista nimeä. Sen aika olisi myöhemmin. Perehdyin opinnäytetyöhjeisiin, ja tulin ennen pitkää siihen tulokseen, että opinnäytetyön on oltava toiminnallinen, jos aion sisällyttää siihen sanaston. Sanaston tekeminen oli nimenomaan se, mikä minut sai aiheesta alun perin kiinnostumaan.

Aloin miettimään aiheen rajaamista. Tekisinkö sanaston pelkästään englanniksi vai myös ruotsiksi? Kuinka laaja opinnäytetyöstä kannattaa tehdä? Pidin silmällä koko ajan nimenomaan produktia – en niinkään opinnäytetyön teoriaosuutta. Produkti oli ikään kuin opinnäytetyöni silmäterä.

Istuin useampana toukokuuisena päivänä rannalla kannettava sylissäni kääntäen sanoja Word-dokumentille. Pidin pienen luovan tauon kesällä, ja jatkoin työn parissa jälleen syksyllä. Teoreettinen viitekehyskin alkoi pikkuhiljaa muotoutua.

Opinnäytetyöseminaarit (tammikuu 2024)

Ensimmäinen opinnäytetyöseminaari pidettiin kolmiviikkoisjaksolla 23.1.2024. Oma työni oli tässä vaiheessa lähes valmis. Seminaarissa käytiin läpi yhteensä kuusi opinnäytesuunnitelmaa kahden opinnäytetyöohjaajan kanssa. Ohjaajien lisäksi opinnäytetyön tulee arvioimaan yksi vertaisoppoijaja.

Oikoluku (maaliskuu 2024)

Jätin 10.3.2024 työn senhetkisen version toiselle ohjaajalleni silmäiltäväksi. Käytin maaliskuun työni oikolukemiseen, ja tein siihen viimeiset korjaukset. En tässä vaiheessa niinkään sisällyttänyt työhön enää mitään uutta.

Vertaisarviointi (huhtikuu 2024)

17.4.2024 jätin työni opponitavaksi opponentilleni, ja otin vastaavasti hänen työnsä itselleni arvioitavaksi. Toinen seminaari järjestettiin 18.4.2024. Tässä seminaarissa jokainen esitteli opinnäytetyötään siinä vaiheessa, missä se sillä hetkellä oli.

Työn palautus (toukokuu 2024)

Kolmas seminaari järjestetään 17.5.2024, jolloin opponoin opponenttini työtä, ja pääsen kuulemaan palautetta omasta työstäni. Kolmannen seminaarin jälkeen jätän opinnäytetyöni arvioitavaksi, ja pääsen valmistautumaan kypsyysnäytteen kirjoittamiseen.

Onnistuneisuus

Sain hankittua vastaukset tavoitteisiini suurimmilta osin, mutta en täysin. Yksi kysymys, johon en saanut vastausta, oli: ”Minkälainen on poliisiopiskelijoiden kielitaito (arvosanat keskimäärin)?”. Tarkoituksenani oli tutkimusluvan avulla selvittää, millaisia arvosanoja poliisiopiskelijat ovat saaneet ruotsin ja englannin opintojaksoista Poliisiammattikorkeakoulussa, ja käsitellä aihetta luvun 5 kolmantena alalukuna. Tutkimuslupahakemukseni sai kuitenkin Poliisiammattikorkeakoululta kieltävän vastauksen, joten jouduin jättämään aiheen työstäni pois. Työstä tuli lopulta kuitenkin ilman sitäkin riittävän laaja.

Luotettavuus

Tämän opinnäytetyön luotettavuutta voidaan arvioida käytännössä kahdesta eri näkökulmasta: teorian paikkansapitävyys ja produktin oikeakielisuus. Pyrin panostamaan työni luotettavuuteen heti alusta alkaen käyttämällä teoriapohjan kasaamiseen virallisia lähteitä sekä käyttämällä produktissa kääntämisen apuna virallisia lähteitä, esimerkiksi oikeuslähteitä. Pyrin myös varmistamaan tiedon ajantasaisuuden käyttämällä mahdollisimman paljon tuoreita lähteitä, ja lopputuloksena niistä läh-

teistä, joihin julkaisuajankohta oli merkitty, on vanhin julkaistu vuonna 2011. Tässä kohtaa puolustaudun sillä, että tarkistin kyseisen oppikirjan tiedon paikkansapitävyyden uudemmassa, vuonna 2021 julkaistusta vastaavasta oppikirjasta. Yleisesti koen, että edellä mainitun seurauksena saamiani tutkimustuloksia voidaan pitää suhteellisen luotettavina.

Kokosin liitteen 2 eli sanaston yleisimmistä rikosnimikkeistä niiden rikosnimikkeiden pohjalta, joita minulle tuli omassa työharjoittelussani vastaan, ja joista yleisesti kuulee nykypäivänä mediassa puhuttavan. Otantaa voidaan pitää siinä mielessä puolueellisena, että se perustuu vain yhden henkilön kokeemukseen, eikä esimerkiksi numeeriseen tilastotietoon. Olisin voinut koota listan käyttäen apunani esimerkiksi tilastokeskuksen taulukkoa vuonna 2023 poliisin tietoon tulleista rikosnimikkeistä, mutta koin sen hyödyntämisen epäkäytännöllisenä aineiston laajuudesta johtuen. Aineistoa ei itsessään ollut järjestetty nimikkeittäin yleisyysjärjestykseen, joten aineiston kasaaminen numeeriseen yleisyyteen perustuen olisi vaatinut aikaa. Niin ikään kaikkien rikoslain rikosnimikkeiden listaaminen olisi ollut turhaa, sillä laki pitää sisällään pykäläiä, joiden tunnusmerkistöä ei ole täytetty koskaan, ja joita ei poliisin virkauralla tule välttämättä vastaan kertaakaan. Näinkin, että nimikkeiden valitseminen listaan oman kokemuksen pohjalta on yksinkertaisempi ja riittävä vaihtoehto. Uskon, että 10 kuukauden työkokemuksen jälkeen olen kykeneväinen suurpiirteisesti arvioimaan, mitkä rikokset ovat yleisiä, ja mitkä eivät.

Kritiikki

Aina voi tehdä jotakin toisin. Olisin esimerkiksi voinut laatia Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille tai harjoittelupoliisilaitokseni henkilöstölle kyselyn heidän kielitaidostaan tai siitä, kuinka paljon ja millaista kielitaitoa poliisin perustyössä tarvitaan, ja mitä keinoja heillä on ollut kielellisesti haastavista vuorovaikutustilanteista selviytymiseen. Näin olisin saanut mahdollisesti vastauksen niihin tutkimuskysymyksiin, jotka jäivät tällä kertaa vastausta vaille. Toisaalta tarkoitukseni ei ollutkaan saada vastauksia kaikkiin opinnäytetyön tekemisen tueksi laatimiini kysymyksiin, sillä tällöin työstä olisi tullut liian laaja.

Jatkotutkimusaiheet

Työ ei tekemällä lopu, maailma muuttuu jatkuvasti, ja tietoa voidaan ylläpitää vain sinnikkäästi tutkimalla. Kieliaihe on ajankohtainen ja puhuttanut viime aikoina mediassa, joten jatkotutkimuksille on sijaa. Hyviä jatkotutkimusaiheita opinnäytetyöni jatkeeksi voisivat olla luonnollisesti vastausten hankkiminen niihin tutkimuskysymyksiin, joihin tämä opinnäytetyö ei tarjonnut vastausta – käytännössä esimerkiksi AMK- tai YAMK-opinnäytetyö keinoista ylläpitää poliisin kielitaitoa, tehokkaista kieltenopetusmenetelmistä, parannusehdotuksista kielenopetukseen Poliisiammattikorkeakoulussa, keinoista motivoida poliiseja opiskelemaan kieliä, kielikoulutuksen suunnittelusta poliisimiesten kielitaidon ylläpitämiseksi taikka toiminnallisena opinnäytetyönä tehty vapaavalintainen Moodle-kielikurssi.

Työn ja produktin hyödyntäminen

Koska opinnäytetyössä on käsitelty kattavasti kieliin liittyvää lainsäädäntöä rikosprosessissa, voi opinnäytetyön teoriaosuuden tarjoamaa tietoa hyödyntää laajalti poliisityössä kohdatessa vieras- ja ruotsinkielisiä asiakkaita – esimerkiksi pohdittaessa, onko asiakkaalla oikeus jonkin dokumentin kääntämiseen. Niin ikään produktia on mahdollista hyödyntää laajalti poliisityön eri osa-alueilla – esimerkiksi, kun poliisin tulisi tietää vieraalla kielellä jokin yksittäinen termi, tai jopa kokonaisia fraaseja. Sanastosta on tätä tarkoitusta varten pyritty tekemään mahdollisimman helppokäyttöinen jakamalla se järjestelmällisesti aihealueittain.

LÄHTEET

- Aarnio, K. & Autio, S. & Hiltunen, V. 2012: Skeema 2. Kehityopsykologia. Porvoo, Edita.
- Antinjuntti, K. & Lammi, K. 2013: Poliisin toiminnassa kielitaito on osa oikeusturvaa. Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto. Vastine. Luettavissa: <https://www.sktl.fi/?x18668=204316>. Luettu 10.11.2023.
- Haikansalo, A. & Korander, T. 2023: Poliisi (AMK) -opinnäytetyön ohje. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.
- Haukilahti, H. 2019: Kieliopas valvonta- ja hälytyssektorille. Fraaseja ja sanastoa poliisin tehtäviin: suomi-ruotsi. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.
- Heinonen, O. 2019: Vieraskielisten kohtaaminen poliisin valvonta- ja hälytystoiminnassa. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/265101/ONT_Heinonen.pdf. Luettu 21.11.2023.
- Heittola, S. 2017: Poliisien kielitaidot ovat puutteellisia. Uwasa. Väitös. Luettavissa: https://www.uwasa.fi/fi/news/poliisien_kielitaidot_puutteellisia. Luettu 21.11.2023.
- Helsingin poliisi – ennalta estävä työ Helsingin poliisissa. Poliisi. Artikkel. Luettavissa: <https://poliisi.fi/ennalta-estava-tyo-helsingin-poliisissa>. Luettu 9.3.2024.
- Jokaisella on oikeus oikeusturvaan. Minilex. Artikkel. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/jokaisella-on-oikeus-oikeusturvaan>. Luettu 11.3.2024.
- Julkishallinnon kielitutkinto "virkamiesruotsi/suomi". LAB. Artikkel. Luettavissa: <https://elab.lab.fi/fi/opintojen-suorittaminen/kieli-ja-viestintaopinnot/tietoa-ja-ohjeita-kielten-ja-viestinnan-11>. Luettu 11.3.2024.
- Kananen, J. 2015: Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu.
- Karhu, E. 2022: Kuolinviestin vieminen on poliisin vaativimpia virkatehtäviä – ”On kyettävä ottamaan vastaan valtavaa surua”. Kotimaa. Kolumni. Luettavissa: <https://www.kotimaa.fi/kuolinviestin-vieminen-on-poliisin-vaativimpia-virkatehtavia-on-kyettava-ottamaan-vastaan-valtavaa-suraa/>. Luettu 30.1.2024.
- Keskitalo, S. 2021: Suomi - ruotsi kieliopas rikostorjuntaan. Fraaseja ja käännöksiä ruotsinkielisiin asiakaskohtauksiin poliisissa. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/510439/ON_Keskitalo.pdf. Luettu 30.1.2024.
- Kielilisiä ja kielenkäyttöisiä. Kuntaliitto. Artikkel. Luettavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/kunnat-ja-kuntayhtymat/kaksikieliset-kunnat/elinvoimaista-kaksikielisyytta/kielilisaat>. Luettu 12.2.2024.
- Kielivalinnat vuosiluokilla 1–6. Suomen kielenopettajien liitto ry. Artikkel. Luettavissa: https://www.sukol.fi/liitto/uutiset/tilastotietoa/tilastotietoa_kielivalinnoista/perustietoa_kielivalinnoista/vuosiluokilla_1_6. Luettu 10.11.2023.

KKO 2012:45. Finlex. Korkeimman oikeuden ratkaisu. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/oi-keus/kko/kko/2012/20120045>. Luettu 21.11.2023.

Knapp, N. & Luhtala, J. 2021: Rikosten tutkinta-ajat ovat lähes kolminkertaistuneet – ilmiöllä voi olla vakavia seurauksia: ”Kun kansalainen pettyy riittävän usein...”. Mtv Uutiset. Artikkel. Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/rikosten-tutkinta-ajat-ovat-lahes-kolminkertaistuneet-ilmiolla-voi-olla-vakavia-seurauksia-kun-kansalainen-pettyy-riittavan-usein/8314736>. Luettu 10.11.2023.

Kuka on asianosainen? Minilex. Artikkel. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/kuka-on-asianosainen>. Luettu 21.3.2024.

Lehtinen, T. 2020: Kieliopas valvonta- ja hälytyssektorille. Poliisin tehtäviin fraaseja ja sanastoa, suomi – englanti. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/343074/ON_Lehtinen.pdf. Luettu 30.1.2024.

Leiwo, H. 2017: Poliisilta saa palvelua ruotsiksi – jos jaksaa vaatia ja ehtii odottaa. Yle. Artikkel. Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-9971272>. Luettu 9.11.2023.

Lyytinen, R. 2022: Ruotsin hyväksilukeminen. Wilma-viesti 13.1.2022.

Mitä on julkinen valta? Minilex. Artikkel. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/mit%C3%A4-on-julkinen-valta>. Luettu 9.3.2024.

Mikä on oikeushenkilö? Minilex. Artikkel. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-oikeushenkil%C3%B6>. Luettu 21.3.2024.

Mona. 2014: Mikä on paras ikä oppia uusi kieli? WordDive. Artikkel. Luettavissa: <https://www.worddive.com/blog/fi/mika-on-paras-ika-oppia-uusi-kieli/>. Luettu 21.11.2023.

Niemelä, P. & Päivänsalo, T. 2021: Oivallus 2. Keuruu, Otava.

Oikeusturva. Wikipedia. Artikkel. Luettavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Oikeusturva>. Luettu 11.3.2024.

Poliisi (AMK) -tutkinnon opetussuunnitelma (180 op) 2022–2024. Polamk. Opetussuunnitelma. Luettavissa: <https://polamk.fi/documents/25254699/37709942/Poliisi-amk-opetussuunnitelma.pdf/>. Luettu 21.11.2023.

2017: Poliisien kielitaito on puutteellinen – ”Kaksikielisyyden toteutuminen on järjetön fantasia”. Turun Sanomat. Artikkel. Luettavissa: <https://www.ts.fi/uutiset/3762316>. Luettu 21.11.2023.

2023: Poliisin tuore toimintaympäristökatsaus: Ikäluokkien pieneneminen ja kaupungistuminen haastavat poliisiakin. Poliisi. Uutinen. Luettavissa: <https://poliisi.fi/-/poliisin-tuore-toimintaymparistokatsaus-ikaluokkien-pieneneminen-ja-kaupungistuminen-haastavat-poliisiakin>. Luettu 9.11.2023.

Päivä, M. 2021: Olisiko pakkoruotsista jo aika jättää. Uusi Suomi Blogit. Kolumni. Luettavissa: <https://puheenvuoro.uusisuomi.fi/matias-paiva/olisiko-pakkoruotsista-jo-aika-jattaa/>. Luettu 10.11.2023.

Reliabiliteetti. Tilastokeskus. Verkkojulkaisu. Luettavissa: <https://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>. Luettu 14.11.2023.

Rikosprosessi. Rikosuhripäivystys. Artikkel. Luettavissa: <https://www.riku.fi/opaat-ja-ohjeet/rikosprosessi/>. Luettu 11.3.2024.

Rintamaa, S. & Vesterinen, E. 2019: Käsikirja poliisin liikennetehtävien hoitamiseen englannin kielellä. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/260960/ON_Rintamaa_Vesterinen.pdf. Luettu 30.1.2024.

Saarenmaa, K. 2021: Ruotsinkielisillä keskimääräistä enemmän lapsia - jo lähes puolet kaksikielisiä. Stat. Artikkel. Luettavissa: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/ruotsinkielisilla-keskimaa-raista-enemman-lapsia-jo-lahes-puolet-kaksikielisia/>. Luettu 21.3.2024.

Skinner, R. 2023: Pakkoruotsi on hyvä asia. Uusi Suomi Blogit. Kolumni. Luettavissa: <https://puheen-vuoro.uusisuomi.fi/robertskinner/pakkoruotsi-on-hyva-asia/>. Luettu 10.11.2023.

Tuhkanen, A. 2023: Selvittämättömien rikosten määrä on kasvanut niin suureksi, että poliisi joutuu vähentämään valvontaa Itä-Uudellamaalla. Yle. Artikkel. Luettavissa: <https://yle.fi/a/74-20014616>. Luettu 21.11.2023.

Uber, M. 2019: Kaksikielisyyden kehittyminen vaatii lapsen ympärille natiivipuhujia. Hämeen Sanomat. Kolumni. Luettavissa: <https://www.hameensanomat.fi/paikalliset/5236627>. Luettu 21.11.2023.

Vaasan kieliohjelma. Vaasa. Diaesitys. Luettavissa: <https://www.vaasa.fi/uploads/2022/05/62556074-vaasan-kaupungin-kieliohjelma-fi.pdf>. Luettu 12.4.2024.

Validiteetti. Tilastokeskus. Verkkojulkaisu. Luettavissa: <https://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>. Luettu 14.11.2023.

Valtionhallinnon kielitutkinnot (VKT). Opetushallitus. Artikkel. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kieli-ja-kaantajatutkinnot/valtionhallinnon-kielitutkinnot-vkt>. Luettu 11.3.2024.

Vastineen kirjoittaminen. Peda. Artikkel. Luettavissa: <https://peda.net/lohja/peruskoulut/yhtenaiskoulu/laurentius-koulu/luokat-7-9/oppiaineet2/jk/satu/8-luokka/syyslukukausi/vk>. Luettu 11.3.2024.

2023: Vieraskielisten määrä kasvoi lähes 38 000 henkilöllä. Tilastokeskus. Tiedote. Luettavissa: <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8lprraorr20dut5a0tywm5>. Luettu 21.3.2024.

Wallin, C. 2019: Kuulustelut englannin kielellä. Käsikirja. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/262012/ON_Wallin.pdf. Luettu 30.1.2024.

2022: Yhdyskuntapalvelu. Rikosseuraamuslaitos. Artikkel. Luettavissa: <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/seuraamukset/yhdyskuntaseuraamustyo/yhdyskuntapalvelu.html>. Luettu 11.3.2024.

Yleiset kielitutkinnot (YKI). Opetushallitus. Artikkel. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kieli-ja-kaantajatutkinnot/yleiset-kielitutkinnot-yki>. Luettu 10.11.2023.

Ylänen, H. 2022: Englannin lähtötasotesti ja hyväksiluvut. Wilma-viesti 11.3.2022.

Sanasto rikostorjuntaan sekä valvonta- ja hälytyssektorille

Hyödyllisiä fraaseja poliisitoimintaan

suomi-englanti-ruotsi

Anna Heijari

Poliisiammattikorkeakoulu

2024

SISÄLLYS

1 VALVONTA- JA HÄLYTYSTOIMINTA.....	42
1.1 Alustava puhutus.....	42
1.1.1 Tuntomerkit.....	42
1.1.2 Henkilötiedot.....	43
1.1.3 Ilmoitukset.....	44
1.1.4 Kannanotot.....	44
1.2 Voimankäyttötilanteet.....	45
1.3 Kiinniottaminen ja pidättäminen.....	47
1.3.1 Poliisilakiperusteinen kiinniottaminen.....	47
1.3.2 Pakkokeinolakiperusteinen kiinniottaminen.....	48
1.3.3 Pidättäminen.....	49
1.4 Turvallisuustarkastus.....	49
1.5 Sakon kirjaaminen.....	49
1.5.1 Sakon summaan vaikuttavat tekijät.....	49
1.5.2 Kannanotot.....	50
1.5.3 Sakon tiedoksianto.....	50
1.6 Liikennevalvonta.....	52
1.6.1 Puhallutus ja rattijuopumusepäily.....	52
1.6.2 Ajokielto ja alkolukko.....	54
1.6.3 Kolari.....	55
1.6.4 Muu liikennevalvonta.....	56
1.7 Kenttävalvonta.....	58
1.8 Rekisteröinti.....	58
2 MUUT VUOROVAIKUTUSTILANTEET.....	60

2.1 Itsetuhoisen henkilön kohtaaminen.....	60
2.2 Vainajan omaisten kohtaaminen.....	60
2.3 Kuolinviestin vieminen.....	62
2.4 Ensiapua tarvitsevan henkilön kohtaaminen.....	63
2.5 Rikoksen uhrin kohtaaminen.....	65
2.5.1 Lähisuhdeväkivalta.....	65
2.5.2 Seksuaalirikos.....	66
2.5.3 Omaisuusrikospaikkatutkinta.....	67
3 PAKKOKEINOT.....	69
3.1 Haltuunottaminen ja takavarikointi.....	69
3.2 Koti- ja paikanetsintä.....	69
4 RIKOSTORJUNTA.....	71
4.1 Kuulustelu.....	71
4.1.1 Oikeudet ja velvollisuudet.....	72
4.1.2 Henkilötiedot.....	77
4.1.3 Kannanotot.....	77
4.2 Lähestymiskielto.....	78
4.3 Asianomistajan henkilökohtainen arviointi.....	79
4.4 Nouto esitutkintaan.....	81
5 ULKOMAALAISVALVONTA.....	82
6 ETSINTÄKUULUTUKSET.....	84
6.1 Haastehakemus.....	84
6.2 Määräys ilmoittautua sotilasviranomaiselle.....	84
6.3 Sakonmuunto.....	84

1 VALVONTA- JA HÄLYTYSTOIMINTA

1.1 Alustava puhutus

Soititko sinä hätäkeskukseen?
Did you call the emergency number?
Ringde du till nödnumret?

Kirjaamme asiasta rikosilmoituksen.
We will file a police report on the matter.
Vi kommer att göra en brottsanmälan om ärendet.

Tutkija ottaa sinuun myöhemmin yhteyttä.
The detective will contact you later.
Utredaren kommer att kontakta dig senare.

1.1.1 Tuntomerkit

Oliko hän mies vai nainen?
Was it a man or a woman?
Var det en man eller en kvinna?

Kerro hänen ulkonäöstään.
Tell me about his/her looks.
Berätta om hans/hennes utseende.

Minkä ikäinen hän oli?
How old was he/she?
Hur gammal var han/hon?

Minkä pituinen hän oli?
How tall was he/she?
Hur lång var han/hon?

Minkälaiset hiukset hänellä oli?
What kind of hair did he/she have?
Hur såg hans/hennes hår ut?

Millainen ruumiinrakenne hänellä oli?
What was his/her body build like?
Hur såg hans/hennes kroppsbyggnad ut?

Millaiset vaatteet hänellä oli?
What kind of clothes was he/she wearing?
Vilka kläder bar han/hon?

Puhuiko hän sinulle jotakin?
Did he/she say anything to you?
Sa han/hon något till dig?

Mitä hän sanoi?
What did he/she say?
Vad sa han/hon?

Puhuiko hän suomea?
Did he/she speak Finnish?
Talade han/hon finska?

1.1.2 Henkilötiedot

Onko sinulla henkilöllisyystodistusta (ajokortti, passi tai henkilökortti)?
Do you have any identity document with you (driver's license, passport or identity card)?
Har du någon identitetshandling med dig (körkort, pass eller identitetskort)?

Mikä on...
What is/are your...
Vad är din/ditt/dina...

Henkilötunnuksesi?
Personal identity code?
Personbeteckning?

Syntymäaikasi?
Date of birth?
Födelseid?

Etunimesi?
First names?
Förnamn?

Sukunimesi?
Surname?
Efternamn?

Kansalaisuutesi?
Nationality?
Nationalitet?

Ammattisi?
Profession?
Yrke?

Puhelinnumerosi?
Telephone number?
Telefonnummer?

Osoitteesi?
Address?
Adress?

Postinumerosi?
Postal code?
Postnummer?

Kotikuntasi?
Municipality of residence?
Hemkommun?

Sähköpostiosoitteesi?

Email?

E-post?

Syntymämaasi?

Birth country?

Födelseland?

1.1.3 Ilmoitukset

Mikä on äidinkielesi?

What is your native language?

Vad är ditt modersmål?

Koska äidinkielesi ei ole suomi tai ruotsi, on sinulla oikeus tulkkiin.

Since your native language is not Finnish nor Swedish, you have the right to an interpreter.

Eftersom ditt modersmål är inte finska eller svenska, har du rätt till tolk.

Olet asianomistaja liikenneturvallisuuden vaarantamisessa.

You are a complainant in causing a traffic hazard.

Du är en målsägande i äventyrande av trafiksäkerheten.

Olet todistaja pahoinpitelyssä.

You are a witness in this assault.

Du är ett vittne i ett fall av misshandel.

Sinua epäillään rattijuopumuksesta.

You are being suspected of driving while intoxicated.

Du är misstänkt för rattfylleri.

Sinulla on oikeus olla myötävaikuttamatta sen rikoksen selvittämiseen, josta sinua epäillään.

You have the right not to contribute anything to the investigation of the crime of which you are suspected.

Du har rätt att inte medverka till utredningen av brottet som du är misstänkt för.

Sinulla on oikeus avustajaan.

You have the right to a counsel.

Du har rätt till biträde.

1.1.4 Kannanotot

Vaaditko rangaistusta tekijälle?

Do you demand punishment for the offender?

Yrkar du på straff för gärningsmannen?

Asianomistajarikokset

Jos et vaadi rangaistusta, emme kirjaa asiasta rikosilmoitusta, eikä asia siirry esitutkintaan.

If you don't demand punishment, we will not file a police report on the matter, and the case will not proceed to pre-trial investigation.

Om du inte yrkar på straff, kommer vi inte att göra en brottsanmälan om ärendet, och ärendet överförs inte till förundersökning.

Virallisen syytteen alaiset rikokset

Poliisi jatkaa asian tutkintaa, vaikka et vaatisi tekijälle rangaistusta. Jos et vaadi rangaistusta, syyttäjä saattaa tehdä päätöksen jättää syytteen nostamatta.

The police will continue investigating the case even if you don't demand punishment. If you don't demand punishment, the prosecutor may decide not to prosecute.

Polisen fortsätter utredningen även om du inte yrkar på straff. Om du inte yrkar på straff kan åklagarens åtalsprövning resultera i beslut om åtalseftergift.

Jos sinulle on rikoksen ansiosta aiheutunut vahinkoja, on rangaistusten vaatiminen edellytys vahingonkorvausvaatimusten esittämiselle.

If you have suffered damages due to the crime, the demand for punishment is a requirement for presenting claims for damages.

Om du har lidit skador till följd av brottet är straffanspråk en förutsättning för att framställa kraven på skadestånd.

Meillä on tällaisissa tapauksissa tapana välittää uhrin yhteystiedot rikosuhripäivystykseen. Annatko luvan yhteystietojesi välittämiseen?

In these kinds of cases, we typically share the victim's contact information with the victim support. Do you give permission for your contact information to be shared?

I sådana här fall brukar vi vidarebefordra offrets kontaktinformation till brottsofferjouren. Ger du tillstånd att dina kontaktinformation delas?

1.2 Voimankäyttötilanteet

Poliisi!

Police!

Polis!

Pidä kädet näkyvillä!

Show me your hands!

Visa händerna!

Näytä kämmenet!

Show me the palms of your hands!

Visa handflatorna!

Poliisi on varautunut voimakeinojen käyttöön!

The police have prepared for using force!

Polisen är beredd att använda våld!

Jos et pudota puukkoa, ammun.

If you don't drop the knife, I will shoot.

Om du inte släpper kniven, skjuter jag.

Tule rauhallisesti kädet näkyvillä ovea kohti.

Come calmly with your hands visible towards the door.

Kom lugnt med dina händer synliga mot dörren.

Laske ase...

Put the gun down...

Släpp vapnet...

Laske puukko...
Put the knife down...
Lägg ner kniven...

Rauhoitu...
Calm down...
Lugna ner dig...

Pysähdy...
Freeze...
Stanna...

Älä astu askeltakaan...
Don't take a step...
Ta inte ett steg...

Tai...
Or...
Annars...

...Poliisi ampuu!
...The police will shoot!
...Skjuter polisen!

...Poliisi käyttää etälamautinta / saat sähköä!
...The police will use a tazer / you will get a shock!
...Använder polisen elchockvapen / får du en elstöt!

...Poliisi käyttää patukkaa!
...The police will use baton!
...Använder polisen batongen!

...Lyön!
...I'll hit you!
...Slår jag dig!

...Poliisi käyttää voimakeinoja!
...The police will use force!
...Använder polisen våld!

Olet saanut OC:ta. Älä hiero silmiäsi. Saat pian ensiapua.
You have been exposed to papricum spray. Don't rub your eyes. You'll get first aid soon.
Du har fått OC-sprej. Gnugga inte ögonen. Du kommer att få första hjälp snart.

Kävele rauhallisesti tännepäin, ääntä kohden.
Walk calmly this way, towards my voice.
Gå lugnt hitåt, mot ljudet.

Mene maahan!
Get on the ground!
Lägg dig ner!

Pysy rauhallisena!
Stay calm!
Ta det lugnt!

Pysy paikallasi!
Stay where you are!
Stanna där du är!

Irti!
Let go!
Släpp!

Lopeta vastustelu!
Stop resisting!
Sluta göra motstånd!

Laitan sinulle käsiraudat...
I am handcuffing you in order to...
Jag sätter handbojor på dig för att...

...karkaamisen estämiseksi.
...prevent you from fleeing.
...förhindra rymning.

...väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi.
...control violent behaviour.
...betvinga våldsamt uppträdande.

...uhkaavan väkivallan torjumiseksi.
...avert imminent violence.
...avvärja överhängande risk för våld.

1.3 Kiinniottaminen ja pidättäminen

1.3.1 Poliisilakiperusteinen kiinniottaminen

Otamme sinut poliisilakiperusteisesti kiinni...
On the basis of the Police Act, we will apprehend you...
Med stöd av Polislagen, kommer vi att gripa dig...

rikoksilta ja häiriöiltä suojaamiseksi.
in order to prevent an offence or disturbance.
för att skydda mot brott och störande beteende.

sinun itsesi suojelemiseksi.
to protect you.
för att skydda dig.

yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.
to maintain public order and security.
för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Olet ollut häiriöksi.
You have been disruptive.
Du har varit störande.

Sinulle annettiin selvä poistumiskäsäsky, mutta menit takaisin.
You were given a clear order to leave, but you went back.
Du fick tydlig order att lämna, men du gick tillbaka.

Jatkoit metelöintiä kiellosta huolimatta.
You continued to make noise despite the warning.
Du fortsatte att störa trots varningen.

Käyttäytymisesi perusteella on syytä epäillä, että vapaana ollessasi saattaisit jatkaa häiritsevää käyttäytymistä.
Based on your behavior, there is reason to suspect that you might continue disturbance if released.
Baserat på ditt beteende finns det anledning att misstänka att du kan fortsätta störande beteende om du släpps fri.

Sait jo yhden mahdollisuuden.
You were already given one chance.
Du fick redan en chans.

Vaikuttaa siltä, että et itse kykene pitämään huolta itsestäsi.
It seems like you are unable to take care of yourself.
Det verkar som att du är oförmögen att ta vara på dig själv.

Joku voi ryöstää tai pahoinpidellä sinut sillä välin, kun nuket.
Someone can rob or abuse you while you sleep.
Någon kan råna eller misshandla dig medan du sover.

Tämä ei ole sopiva paikka nukkua.
This is not a suitable place to sleep.
Det här är inte en lämplig plats att sova på.

Nuket yön yli putkassa.
You'll spend the night in the cell.
Du kommer att tillbringa natten i cellen.

1.3.2 Pakkokeinolakiperusteinen kiinniottaminen

Otamme sinut kiinni epäiltynä törkeästä pahoinpitelystä.
We will apprehend you suspected of aggravated assault.
Vi kommer att gripa dig på grund av misstänkt för grov misshandel.

On syytä epäillä, että vapaana ollessasi saatat...
There is reason to suspect that if released, you might...
Det finns anledning att misstänka att om du släpps fri, kan du...

...karttaa esitutkintaa.
...evade pre-trial investigation.
...dra dig undan förundersökning.

...vaikeuttaa asian selvittämistä.
...hinder the clarification of the matter.
...försvåra utredningen av saken.

...jatkaa rikollista toimintaa.
...continue your criminal activity.
...fortsätta din brottsliga verksamhet.

1.3.3 Pidättäminen

Sinut on pidättämiseen oikeutetun virkamiehen päätöksellä pidätetty epäiltynä tapon yrityksestä.
By the decision of an official with the power of arrest, you are arrested of attempt of manslaughter.
Genom beslutet av en anhållningsberättigad tjänsteman, är du anhållit av försök av dråp.

1.4 Turvallisuustarkastus

Tyhjennän taskusi.
I'm emptying your pockets.
Jag tömmar dina fickor.

Onko sinulla taskuissasi jotain?
Do you have anything in your pockets?
Har du något i dina fickor?

Onko taskuissasi jotain terävää tai muuta, johon voisin satuttaa itseni?
Is there anything sharp there or something that I could hurt myself on?
Finns det något vasst eller något jag kan skada mig på?

Kumarru, ole hyvä.
Bend over, please.
Böj, var så vänlig.

Saat tavarasi takaisin myöhemmin.
You will get your stuff back eventually.
Du kommer att få dina tillhörigheter tillbaka senare.

1.5 Sakon kirjaaminen

1.5.1 Sakon summaan vaikuttavat tekijät

Järjestelmämme mukaan kuukausiansiosi verojen jälkeen ovat 3 000 euroa. Pitääkö se paikkaansa?
According to our system, your monthly income after taxes is 3 000 euros. Is that correct?
Enligt vårt system är din månatliga inkomst efter skatter 3 000 euro. Stämmer det?

Mitkä ovat nettotulosi?
What is your net monthly income?
Vad är din nettoinkomst?

Ovatko tulotietosi pysyneet muuttumattomina edellisen vahvistetun verotuksen jälkeen?
Has your income remained the same since the previous confirmed taxation?
Har din inkomst varit densamma sedan den senaste fastställda beskattningen?

Onko sinulla elatusvelvollisuutta? Onko sinulla alle 18-vuotiaita lapsia tai elätätkö puolisoasi?
Do you have to provide maintenance to anyone? Do you have children under 18 or do you have to maintain your spouse?
Är du underhållsskyldig? Har du barn under 18 år eller underhåller du din make/maka?

Sinun pitää 14 päivän kuluessa toimittaa selvitys tuloistasi syyttäjälle.
You must submit proof of your income to the prosecutor within 14 days.
Du måste lämna in en förklaring för dina inkomster till åklagaren inom 14 dagar.

1.5.2 Kannanotot

Onko sinulla jotain lausuttavaa asiaan?
Do you have something to utter on the matter?
Har du något att yttra?

Tunnustatko...?
Do you confess...?
Erkänner du att...?

Hyväksytkö seuraamuksen?
Do you accept the sanction?
Godkänner du bötespåföljden?

Suostutko sakkomenettelyyn? Jos et suostu sakkomenettelyyn, asia viedään käräjäoikeuteen.
Do you agree to the fine procedure? If you don't agree to the fine procedure, the matter will be taken to the District Court.
Samtycker du till bötesförfarandet? Om du inte godkänner bötesförfarandet kommer ärendet att överlämnas till tingsrätten.

1.5.3 Sakon tiedoksianto

Kerron sinulle, mistä sakko koostuu.
I will explain to you what the fine consists of.
Jag kommer att berätta för dig vad bötesbeloppet består av.

Yhden päiväsakon suuruus on sinun tuloillasi 10 euroa. Teosta tulee 10 päiväsakkoa, joten sakon kokonaissumma on 100 euroa.
The amount of one day fine is 10 euros based on your income. The offense results in 10 day fines, so the total amount of the fine is 100 euros.
Dagsbotens storlek är 10 euro enligt din inkomst. Brottet resulterar i 10 dagsböter, så den totala bötessumman är 100 euro.

Sinulle tulee maksettavaksi rikosuhrimaksu.
You will be liable to pay a victim charge.
Du kommer att vara skyldig att betala en brottsofferavgift.

Rikosuhrimaksulla rahoitetaan rikoksen uhrien tukipalveluita.
The victim charge is used to fund support services for victims of crime.
Brottsofferavgiften finansierar stödtjänster för brottsoffer.

Rikosuhrimaksu tulee maksettavaksi kaikista teoista, joista voi seurata vankeutta.
The victim charge is payable for all acts that may result in imprisonment.
Brottsofferavgiften ska betalas för alla handlingar som kan leda till fängelse.

Tässä on teonkuvaus, eli mitä olet tehnyt.
Here is the description of the act, which details what you have done.
Här är beskrivningen av handlingen, det vill säga vad du har gjort.

Sinulla on 30 päivää aikaa maksaa sakko.
You have 30 days to pay the fine.
Du har 30 dagar på dig att betala böterna.

Tässä on tilinumero.
Here is the account number.
Här är kontonumret.

Muista käyttää viitenumeroa.
Remember to use the reference number.
Kom ihåg att använda referensnumret.

Rangaistusvaatimus

Et suostunut sakkomenettelyyn, joten sinulle määrätään rangaistusvaatimus.
You didn't consent to the fine procedure, so you are imposed a summary penal order.
Du samtyckte inte till bötesförfarandet så du får ett straffyrkande.

Maksamalla rangaistusvaatimuksen kokonaan tai osittain 30 päivän kuluessa suostut asian käsittelyyn sakkomenettelyssä. Jos et maksa 30 päivän kuluessa, asia siirtyy esitutkintaan.
By paying the summary penal order in full or in part within 30 days you agree to the handling of the matter in a fine procedure. If you don't pay within 30 days, the case will be transferred for pre-trial investigation.

Genom att betala straffyrkandet helt eller delvis inom 30 dagar samtycker du till att ärendet behandlas i bötesförfarande. Om du inte betalar inom 30 dagar vidarebefordras ärendet till förundersökning.

Rikesakkomääräys

Sinulle määrätään rikesakkomääräys.
You are imposed a fixed petty fine order.
Du får ett ordningsbotsföreläggande.

Rikesakko on summaltaan kiinteä.
A fixed petty fine is a fixed amount.
Ordningsboten är av fast belopp.

Rikesakko on maksettava 30 päivän kuluessa.
The fixed petty fine must be paid within 30 days.
Ordningsboten måste betalas inom 30 dagar.

Rikesakkomääräyksestä voi valittaa käräjäoikeuteen 30 päivän kuluessa.
You can submit a request to the District Court within 30 days.
Omprövning av beslutet kan begäras av tingsrätt inom 30 dagar.

Sakkomääräys

Sinulle määrätään sakkomääräys.
You are imposed a fine order.
Du får ett bötesföreläggande.

Sakkomääräys on maksettava 30 päivän kuluessa.
The fine order must be paid within 30 days.
Bötesföreläggandet måste betalas inom 30 dagar.

Sakkomääräyksestä voi valittaa käräjäoikeuteen 30 päivän kuluessa.
You can submit a request to the District Court within 30 days.
Omrövning av beslutet kan begäras av tingsrätt inom 30 dagar.

Sakkovaatimus

Sinulle määrätään sakkovaatimus.
You are imposed a fine request.
Du får ett bötesyrkande.

Sakkovaatimus toimitetaan syyttäjälle rangaistusmääräyksen antamista varten.
A fine request is served to the prosecutor for issuing a penal order.
Bötesyrkandet lämnas till åklagaren för föreläggande av strafforder.

Sakkovaatimukseen ei voi hakea valittamalla muutosta.
You cannot submit a request on a fine request.
Du kan inte begära omrövning av bötesyrkandet.

1.6 Liikennevalvonta

1.6.1 Puhallutus ja rattijuopumusepäily

Ajokortti, kiitos.
Driver's license, please.
Körkort, tack.

Puhalla tähän.
Blow into this, please.
Blås här, var så vänlig.

Vedä keuhkot täyteen ilmaan ja puhalla, kunnes sanon.
Inhale deeply and blow until I tell you.
Andas djupt in och blås tills jag säger till dig.

Tämä on huumeepikatesti. Avaa suusi, kierrän tätä suussasi.
This is a drug rapid test. Open your mouth, I will swab this in your mouth.
Det här är ett drogtest. Öppna din mun, jag för detta i din mun.

Huumeepikatesti näyttää positiivista...
The drug rapid test shows a positive result for...
Drogtestet visar ett positivt resultat för...

kannabikselle.
cannabis.
cannabis.

bentsodiatsepiinille.
benzodiazepine.
bensodiazepiner.

amfetamiinille/metamfetamiinille.
amphetamine/metamphetamine.
amfetamin/metafmetamin.

opiaateille.
opioids.
opiater.

kokaiinille.
cocaine.
kokain.

Nollaa näyttää. Kaikki kunnossa.
It shows zero. All good.
Det visar noll. Allt bra.

Sinulla on uloshengitysilmissäsi 0,29 mg/l alkoholia. Se vastaa noin 0,58 promillea. Sinua epäillään rattijuopumuksesta. Ole hyvä ja sammuta moottori, ota tavarasi ja nouse ulos autosta. Kuljetamme sinut tarkkuusalkometrikokeeseen.
You have 0,29 milligrams per liter of alcohol in your exhaled air. It corresponds to about 0,58 per mille. You are suspected of driving while intoxicated. Please turn off the engine, take your stuff and step out of the vehicle. We will take you for a precision breathalyser test.
Du har 0,29 milligram per liter alkohol i din utandningsluft. Det motsvarar ungefär 0,58 promille. Du misstänks för rattfylleri. Var god stäng av motorn, ta dina saker och kliv ut ur bilen. Vi kommer att föra dig till ett precisionsalkometertest.

Jos et suostu tarkkuusalkometrikokeeseen, viemme sinut verikokeeseen.
If you refuse the precision breathalyser test, we will take you for a bloodtest.
Om du vägrar precisionsalkometertestet kommer vi att ta dig för ett blodprov.

Tarkkuusalkometrikoe ei maksa sinulle mitään, se on nopeampi ja siinä on isompi varmuusvähennys.
The precision breathalyser test won't cost you anything, it's faster, and it has a larger reduction by the margin of error.
Precisionsalkometertestet kostar dig ingenting, det går snabbare och har ett större säkerhetsavdrag.

Jälkinauttimisvälttämiseksi sinusta tullaan ottamaan kahdet verikokeet. Sinua pidetään kiinni otettuna verikokeiden välisen ajan.
To avoid the claim of drinking after the drive, you will be subjected to two blood tests. You will be remained apprehended during the interval between the blood tests.
För att undvika påståendet om att dricka efter körningen kommer du att utsättas för två blodprov. Du ska hållas gripen under tiden mellan blodproven.

Siirrän autosi turvallisempaan paikkaan.
I will move your car to a safer place.
Jag flyttar din bil till en säkrare plats.

Mitä olet juonut?
What have you been drinking?
Vad har du druckit?

Kuinka paljon olet juonut?
How much have you been drinking?
Hur mycket har du druckit?

Milloin aloitit juomisen?
When did you start drinking?
När började du dricka?

Milloin lopetit juomisen?
When did you stop drinking?
När slutade du dricka?

Oletko juonut ajamisen aikana?
Have you been drinking while driving?
Har du druckit under körning?

Puhalsit 0,23 mg/l. Määrä ylittää rattijuopumuksen rangaistavuuden rajan. Sinun täytyy pidättäytyä ajamisesta ainakin tunnin ajan.
You blew 0,23 milligrams per liter. The amount exceeds the limit for driving while intoxicated. You need to refrain from driving for at least one hour.
Du blåste 0,23 milligram per liter. Mängden överskrider gränsen för rattfylleri. Du måste avstå från att köra i minst en timme.

Puhalsit 0,15 mg/l. Määrä on alle rangaistavuuden, mutta ota huomioon, että jos joudut onnettomuuteen, ja veressäsi on vähänkään alkoholia, vakuutusyhtiö ei korvaa mitään.
You blew 0,15 milligrams per liter. The amount doesn't exceed the limit, but note that if you are involved in an accident and have even a small amount of alcohol in your blood, the insurance company won't cover anything.
Du blåste 0,15 milligram per liter. Mängden överskrider inte gränsen, men observera att om det inträffar en olycka och du har även en liten mängd alkohol i ditt blod, kommer försäkringbolaget inte att täcka någonting.

1.6.2 Ajokielto ja alkolukko

Sinut määrätään väliaikaiseen ajokieltoon.
You will be imposed a temporary driving ban.
Du kommer att få ett temporärt körförbud.

Ajokiellon kesto määritellään myöhemmin. Saat tiedon siitä postitse.
The duration of the driving ban will be determined later. You will receive information about it by mail.
Körförbudets längd kommer att fastställas senare. Du kommer att få information om det per post.

Jos välttämättä tarvitset ajokorttia, sinulla on kirjallisella lausunnolla mahdollisuus kertoa, millaisia vaikutuksia ajokiellolla olisi toimeentuloosi ja välttämättömään liikkumiseesi.
If you necessarily need your driver's license, you have the opportunity to explain in a written statement what kind of impacts a driving ban would have on your livelihood and essential mobility.
Om du nödvändigtvis behöver ditt körkort har du möjlighet att i en skriftlig utlåtande meddela vilka konsekvenser körförbudet skulle ha på din utkomst och din nödvändiga rörlighet.

Sinut voidaan asettaa valvottuun ajo-oikeuteen, jolloin olet oikeutettu ajamaan vain autoa, jossa on alkolukko asennettuna. Valvotun ajo-oikeuden voivat saada vain vakituisesti Suomessa asuvat.
Oletko kiinnostunut alkolukosta?
You can have on a controlled driving right, allowing you to drive only a car equipped with an alcohol interlock. Only people permanently residing in Finland can obtain a controlled driving right. Are you interested in having an alcohol interlock?
Du kan få en övervakad kör rätt, som tillåter dig att köra endast en bil med ett alkolås. Endast personer som varaktigt bor i Finland kan få en övervakad kör rätt. Är du intresserad av att ha ett alkolås?

1.6.3 Kolari

Mistä suunnasta tulit?
What direction were you coming from?
Från vilket håll kom du?

Ajoitko suoraan vai käännyitkö?
Did you drive straight or did you make a turn?
Körde du rakt fram eller svängde du?

Mihin suuntaan käännyit?
What direction did you turn?
I vilken riktning svängde du?

Kuinka kovaa ajoit?
How fast were you driving?
Hur fort körde du?

Tuliko sinulle henkilövahinkoja?
Did you suffer any personal injuries?
Fick du några personskador?

Tuliko ajoneuvoon vaurioita?
Did the vehicle sustain any damage?
Fick fordonet några skador?

Sinä olet syyllinen osapuoli.
You are the guilty party.
Du är den skyldiga parten.

Sinulla oli tilanteessa väistämismvelvollisuus.
You had the obligation to give way in the situation.
Du hade väjningsplikt i situationen.

Onko sinulla asiassa vaatimuksia?
Do you have any claims regarding the matter?
Har du några krav i ärendet?

Kirjaamme rikosilmoituksen liikenneturvallisuuden vaarantamisesta.
We will file a police report for causing a traffic hazard.
Vi kommer att göra en brottsanmälan för äventyrande av trafiksäkerheten.

Saat sakon liikenneturvallisuuden vaarantamisesta.
You will get a fine for causing a traffic hazard.
Du kommer att få böter för äventyrande av trafiksäkerheten.

Selviät suullisella huomautuksella.
You will get away with an oral warning.
Du kommer att slapp undan med en muntlig anmärkning.

Tee vahinkoilmoitus vakuutusyhtiöosi.
Make a damage report to your insurance company.
Gör en skadeanmälan till ditt försäkringsbolag.

Oletteko vaihtaneet yhteystietojanne?
Have you exchanged your contact information?
Har ni bytt era kontaktinformation?

1.6.4 Muu liikennevalvonta

Tiedätkö, miksi pysäytimme sinut?
Do you know why you got pulled over?
Vet du varför vi stoppade dig?

Puhelimen piteleminen ajon aikana on kiellettyä.
It's prohibited to hold your phone while driving.
Det är förbjudet att hålla i telefonen medan man kör.

Sinulla pitäisi olla turvavyö.
You are supposed to wear a seatbelt.
Du bör använda säkerhetsbältet.

Kuinka pitkä hän on?
How tall is he/she?
Hur lång är han/hon?

Alle 135 cm pituinen lapsi ei saa matkustaa ilman turvalaitetta.
A child under 135 cm must not travel without a booster seat.
Ett barn under 135 cm får inte resa utan skyddsanordning.

Kuinka vanha hän on?
How old is he/she?
Hur gammal är han/hon?

Alle 3-vuotias lapsi ei saa matkustaa ilman turvalaitetta.
A child under 3 years must not travel without a booster seat.
Ett barn under 3 år får inte resa utan skyddsanordning.

Onko mopoa viritetty?
Is the moped upgraded?
Är mopeden trimmad?

Kuinka kovaa tämä kulkee?
How fast does this go?
Hur fort går det här?

Ylitit stop-merkin pysähtymättä.
You ran through the stop sign.
Du körde förbi stoppskylten utan att stanna.

Tällä tiellä on moottorikulkuneuvolla ajo kielletty.
Motor vehicles are prohibited on this road.
På denna väg är trafik med motordrivet fordon förbjudet.

Sinulle kirjataan asiasta kiinteä liikennevirhemaksu.
You will get a fixed traffic penalty fee for that. It is fixed.
Du kommer att få en fast trafikförseelse avgift för det.

Sinulla on 30 päivää aikaa maksaa liikennevirhemaksu.
You have 30 days to pay the traffic penalty fee.
Du har 30 dagar att betala trafikförseelseavgiften.

Päätökseen voi hakea oikaisua poliisin sähköisessä asiointipalvelussa 30 päivän sisällä.
You can submit a request within 30 days through the police e-services.
Omprövning av beslutet kan begäras i polisens elektroniska tjänst inom 30 dagar.

Aja sivuun.
Pull over.
Kör åt sidan.

Ajokorttiluokallasi ei saa ajaa tällaista ajoneuvoa.
You are not allowed to drive this kind of vehicle with this driver's license category.
Du får inte köra det här fordon med den där körkortskategorin.

Saat sakon kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta.
You will get a fine for unauthorised operating of a vehicle.
Du kommer att få böter för förande av forskaffningsmedel utan behörighet.

Ajoit ylinopeutta.
You were speeding.
Du körde för fort.

3 km/h varmuusvähennys huomioiden ajoit 100 km/h nopeusrajoituksen ollessa 80 km/h.
Taking into account the reduction by the margin of error of 3 km/h you were driving at 100 km/h, while the speed limit is 80 km/h.
Med beaktande av säkerhetsavdraget på 3 km/h körde du 100 km/h medan hastighetsbegränsningen är 80 km/h.

Ajokorttisi jää poliisille.
Your driver's license will be retained.
Ditt körkort kommer att behållas.

Tätä ajoneuvoa ei ole katsastettu.
This vehicle has not been inspected.
Detta fordon är inte besiktigat.

Tästä ajoneuvosta on verot maksamatta.
Taxes for this vehicle have not been paid.
Skatten för detta fordon har inte betalats.

Tästä ajoneuvosta on luovutusilmoitus tekemättä.
There is no notification of transfer made for this vehicle.
Det finns ingen överlåtelseanmälan gjord för detta fordon.

Irrotan rekisterikilpesi.
I'm removing your license plates.
Jag tar bort din registreringsskyltar.

Voit noutaa rekisterikilpesi katsastuskonttorilta myöhemmin.
You can pick up your license plates from the inspection station later.
Du kan hämta dina registreringsskyltar senare från besiktningsstationen.

Sinä olet ajoneuvon kuljettajana vastuussa ajoneuvon kunnosta.
As the driver of the vehicle, you are responsible for the condition of the vehicle.
Som förare av fordonet är du ansvarig för fordonets skick.

1.7 Kenttävalvonta

Vaihtoiko jokin tavara omistajaa sinun ja tämän toisen henkilön välillä?
Did you trade something with the other person?
Bytte du något med den andra personen?

Vaikuttaa siltä, että teit huumekauppaa.
It seems like you were involved in drug dealing.
Det verkar som att du var inblandad i narkotikahandel.

Onko hallussasi jotain laitonta?
Do you have anything illegal in your possession?
Har du något olagligt i din ägo?

Tarkastan reppusi/laukkusi/taskujesi sisällön.
I'm searching your backpack/bag/pockets.
Jag söker igenom din/dina ryggsäck/väska/fickor.

Mistä nuuska on peräisin?
Where is the snus from?
Var kommer snuset ifrån?

Mistä olet hankkinut sähkötupakan?
Where did you get the e-cigarette?
Var har du skaffat e-cigaretten?

Onko sinulla reseptiä tähän?
Do you have a prescription for this?
Har du recept för detta?

1.8 Rekisteröinti

Koska sinua epäillään rikoksesta, sinut rekisteröidään.
Because you are suspected of a crime, you will be registered.
Eftersom du misstänks för brott kommer du att registreras.

Sinusta otetaan valokuvat, tuntomerkit, sormenjäljet ja DNA-näyte.
We will take pictures, your features, fingerprints, and a DNA sample from you.
Vi kommer att ta bilder, kännetecken, fingeravtryck och ett DNA-prov från dig.

Kuinka pitkä olet?
How tall are you?
Hur lång är du?

Mitä painat?
What do you weigh?
Hur mycket väger du?

Oletko oikea- vai vasenkätinen?
Which is your dominant hand?
Vilken är din dominerande hand?

Onko sinulla tatuointeja?
Do you have any tattoos?
Har du några tatueringar?

Otan sinulta seuraavaksi sormenjäljet.
I'll be taking your fingerprints next.
Jag tar dina fingeravtryck nästa.

Otan sinulta seuraavaksi DNA-näytteen.
Next, I will take a DNA sample from you.
Nästa, tar jag ett DNA-prov från dig.

Avaa suusi. Pyöritän tikkua kielelläsi.
Open your mouth. I'm going to swirl this stick on your tongue.
Öppna din mun. Jag ska snurra denna pinne på din tunga.

2 MUUT VUOROVAIKUTUSTILANTEET

2.1 Itsetuhoisen henkilön kohtaaminen

Onko kaikki hyvin?
Is everything okay?
Är allt okej?

Onko sinulla murheita?
Are you in sorrow?
Har du sorg?

Mikä mieltäsi painaa?
What's the matter?
Vad är det?

Tule tänne, niin keskustellaan.
Come here so that we can talk.
Kom hit så att vi kan prata.

Haluan auttaa.
I want to help you.
Jag vill hjälpa dig.

Minulla ei ole kiire mihinkään.
I'm in no rush for anything.
Jag har inte bråttom med någonting.

Läheisesi ja poliisi ovat huolissaan sinusta.
Your loved ones and the police are worried about you.
Dina nära och kära samt polisen är oroadade för dig.

Haluamme, että sinulla on kaikki hyvin.
We want to make sure you are okay.
Vi vill se till att du mår bra.

Kaikki muuttuu vielä hyväksi, usko pois.
Everything will turn out fine, believe me.
Allt kommer att ordna sig, tro mig.

Haluatko jutella terveydenhuollon ammattilaisen kanssa?
Would you like to speak to a healthcare professional?
Vill du prata med vårdprofessionell?

2.2 Vainajan omaisten kohtaaminen

Onko sinulla vainajan henkilöpapereita?
Do you have any identity document of the deceased?
Har du den avlidnes identitetshandling?

Mikä oli suhteesi häneen?
What was your relationship with him/her?
Vad var din relation till honom/henne?

Kuka hänet löysi?
Who found him/her?
Vem hittade honom/henne?

Kerro siitä, kun löysit hänet.
Tell me about when you found him/her.
Berätta om när du hittade honom/henne.

Milloin löysit hänet?
When did you find him/her?
När hittade du honom/henne?

Milloin näit hänet viimeksi elossa?
When was the last time you saw him/her alive?
När var den senaste gången du såg honom/henne i livet?

Oliko hänellä sairauksia?
Did he/she have any known illnesses?
Hade han/hon några kända sjukdomar?

Oliko hänellä lääkitystä?
Did he/she have any medication?
Hade han/hon någon medicinering?

Oliko hänellä kotihoitajaa?
Did he/she have a home caregiver?
Hade han/hon en hemvårdare?

Milloin kotihoitaja on viimeksi käynyt paikalla?
When was the last time the home caregiver visited?
När var den senaste gången hemvårdaren var på plats?

Onko sinulla häntä hoitaneen lääkärin nimeä?
Do you have the name of the doctor who treated him/her?
Har du namnet på läkaren som behandlade honom/henne?

Jättikö hän itsemurhaviestiä?
Did he/she leave a suicide note?
Lämnade han/hon ett självmordsbrev?

Onko sinulla hänen lähiomaistensa tietoja?
Do you have information about his/her close relatives?
Har du information om hans/hennes nära anhöriga?

Onko häntä elvytetty?
Has he/she been resuscitated?
Har han/hon blivit återupplivad?

Onko häneen koskettu?
Has he/she been touched?
Har han/hon blivit rörd?

Riisumme ja tutkimme hänet.
We will undress and research him/her.
Vi kommer att klä av och observera honom/henne.

Teidän olisi hyvä odottaa toisessa huoneessa.
You should wait in another room.
Ni borde vänta i ett annat rum.

Hautaustoimisto kuljettaa hänet ruumishuoneelle.
The funeral home will transport him/her to the morgue.
Begravningsbyrån transporterar honom/henne till bårhuset.

2.3 Kuolinviestin vieminen

Oletteko yksin?
Är du ensam?
Are you alone?

Sopiiko tulla sisälle?
May we come in?
Får vi komma in?

Istu alas.
Sit down.
Sätt dig ned.

Meillä on ikäviä uutisia.
We have bad news.
Vi har dåliga nyheter.

Hän on kuollut.
He/she is dead.
Han/hon är död.

Hän on tällä hetkellä ruumishuoneella.
He/she is currently at the morgue.
Han/hon är nu på bårhuset.

Olisiko sinulla ketään, joka voisi tulla seuraksesi?
Is there anyone who could come to be here with you?
Finns det någon som kan komma hit för att vara med dig?

Sopiiko sinulle, että pyydämme kriisiapua paikalle? Heidän tehtävänsä on tukea sinua surun hetkellä.
Is it okay for you that we ask a crisis worker to attend? Their job is to support you and to make sure you don't end up alone in time of grief.
Är det okej för dig att vi ber krisarbetare komma hit? Deras arbete är att stötta dig och att se till att du inte hamnar ensam i tid av sorg.

Tällaisena hetkenä olisi tärkeää, ettet jäisi yksin.
At a time like this, it would be important not to be alone.
I en tid som denna skulle det vara viktigt att inte vara ensam.

Tutkija ottaa sinuun yhteyttä lähiaikoina. Saat häneltä lisätietoja.
The detective will contact you shortly. You can get more information from him/her.
Utredaren kommer att kontakta dig inom kort. Du kan få mer information av honom/henne.

Otan osaa.
My condolences.
Jag beklagar sorgen.

Tässä on tietoa hautausjärjestelyistä ynnä muusta. Sen lukemisen kanssa ei ole kiire – lue se kaikessa rauhassa, kun siltä tuntuu.
Here's information about funeral arrangements and other matters. There is no rush reading it – read it at your own pace when you feel like it.
Här är information om begravningsarrangemang och annat. Det är ingen brådska att läsa det – läs det i lugn och ro, när du känner för det.

Siitä löytyy asiaa hoitavan tutkijan puhelinnumero.
It contains the phone number of the investigating officer responsible for the case.
Det innehåller telefonnummer av utredaren som handlar ärendet.

Kuolemansyyn selvittämiseksi suoritetaan ruumiinavaus.
An autopsy will be conducted to determine the cause of death.
En obduktion kommer att verkställas för utredning av dödsorsak.

Ruumiinavaus suoritetaan yleensä viikon kuluessa.
The autopsy is typically conducted within a week.
Obduktionen verkställas vanligen inom en vecka.

Poliisi on ottanut hänen vaatteitaan ja esineitään haltuunsa tutkimuksia varten.
The police have taken possession of his/her clothing and belongings for investigations.
Polisen har tagit hand om hans/hennes kläder och föremål för undersökning.

Ammattilaisen tarjoamaa kriisiapua on saatavilla sosiaali- ja terveydenhuollon kautta.
You can seek crisis support through social and health services.
Du kan söka krishjälp via social- och hälsovårdstjänster.

Tässä ovat hänen tavaransa.
Here are his/her belongings.
Här är hans/hennes föremål.

2.4 Ensiapua tarvitsevan henkilön kohtaaminen

Kuuletko minua?
Can you hear me?
Hör du mig?

Mitä on tapahtunut?
What has happened?
Vad har hänt?

Laitan sinulle painesiteen.
I will put a pressure bandage on you.
Jag lägger ett tryckförband på dig.

Laitan sinulle kiristyssiteen.
I will put a tourniquet on you.
Jag lägger en tourniquet på dig.

Tämä sattuu, mutta se auttaa sinua.
This will hurt, but it is for your own safety.
Detta gör ont, men det är för din egen säkerhet.

Onko sinulla kipuja?
Are you in pain?
Har du ont?

Mihin sinua sattuu?
Where does it hurt?
Var känner du smärtan?

Oletko käyttänyt päihteitä?
Have you used any substances?
Har du använt några substanser?

Oletko juonut alkoholia?
Have you drunk alcohol?
Har du druckit alkohol?

Oletko käyttänyt huumeita?
Have you taken any drugs?
Har du intagit narkotika?

Mitä olet ottanut?
What substances have you taken?
Vilka substanser har du intagit?

Soitan sinulle ambulanssin.
I will call an ambulance for you.
Jag ringer en ambulans till dig.

Ambulanssi on matkalla.
The ambulance is coming.
Ambulansen är på väg.

Hengittele rauhassa.
Breathe calmly.
Andas lugnt.

Ei mitään hätää.
No worries.
Inga problem.

Kaikki järjestyy.
Everything will be alright.
Allt kommer att ordna sig.

2.5 Rikoksen uhrin kohtaaminen

2.5.1 Lähisuhdeväkivalta

Onko sinua vahingoitettu fyysisesti tai henkisesti?

Have you been physically or mentally harmed?

Har du blivit fysiskt eller psykiskt skadad?

Kuvailisitko tarkemmin, mitä on tapahtunut?

Could you please provide more details about what has happened?

Kan du beskriva mer ingående vad som har hänt?

Onko sama henkilö ollut aiemmin sinua kohtaan väkivaltainen?

Has the same person been violent against you before?

Har samma person varit våldsam mot dig tidigare?

Millä tavalla?

In what way?

På vilket sätt?

Oletko saanut apua tilanteeseen?

Have you received any help in this situation?

Har du fått hjälp i den här situationen?

Millaiseksi koet saamasi avun?

How would you describe the help you have received?

Hur skulle du beskriva den hjälp du har fått?

Pelkäätkö häntä tai hänen käytöstään?

Are you afraid of him/her or his/her behavior?

Är du rädd för honom/henne eller hans/hennes beteende?

Mitä pelkää tapahtuvan?

What are you afraid might happen?

Vad är du rädd att kan hända?

Onko elämäntilanteessanne muutoksia, vaikeuksia tai ristiriitoja?

Are there any changes, difficulties, or conflicts in your life situation?

Finns det några förändringar, svårigheter eller konflikter i era livssituationer?

Millaisia?

What kind?

Vilken typ?

Koetko, että sinua kontrolloidaan?

Do you feel like you're being controlled?

Känner du att du blir kontrollerad?

Pakotetaanko sinua tekemään jotakin vasten tahtoasi?

Are you being forced to do something against your will?

Blir du tvingad att göra något emot din vilja?

Mikä on oma arviosi tilanteesta, tilanteen jatkumisesta ja väkivallan uhasta?

What is your own assessment of the situation, its continuation, and the risk of violence?

Vad är din egen bedömning av situationen, dess fortsättning och risken för våld?

Sopiiko sinulle, että saatamme sinut turvakotiin?
Is it okay for you that we take you to a shelter?
Passar det för dig om vi tar dig till ett skyddshem?

Joudumme tekemään asiasta lastensuojeluilmoituksen.
We will have to submit a child welfare notification about this.
Vi kommer att behöva göra barnskyddsanmälan om detta.

Sinun olisi tärkeää mennä lääkärin tutkittavaksi. Lääkärinlausunto voi olla olennaista näyttöä rikoksesta.
It would be important to go see a doctor. A doctor's statement can be essential evidence of the crime.
Det skulle vara viktigt att se en läkare. Ett läkarintyg kan vara avgörande bevis för brottet.

Otan vammoistasi valokuvat.
I'll take pictures of your injuries.
Jag tar bilder på dina skador.

2.5.2 Seksuaalirikos

Kerro, mitä on tapahtunut.
Tell me what happened.
Berätta vad som hände.

Missä tämä tapahtui?
Where did this happen?
Var hände detta?

Kuka tämän teki?
Who did this?
Vem gjorde detta?

Mitä hän teki sinulle?
What did he/she do to you?
Vad gjorde han/hon mot dig?

Koskiko hän sinuun?
Did he/she touch you?
Rörde han/hon dig?

Mihin hän koski?
Where did he/she touch?
Vart rörde han/hon?

Tunkeutuiko hän sinuun jollakin tavalla?
Did he/she penetrate you in some way?
Penetrerade han/hon dig på något sätt?

Mihin hän tunkeutui?
Where did he/she penetrate?
Vart penetrerade han/hon?

Millä hän tunkeutui?
What did he/she penetrate with?
Vad penetrerade han/hon med?

Saiko hän siemensyöksyä?
Did he ejaculate?
Kom han?

Käyttikö hän kondomia?
Did he/she use a condom?
Använde han/hon kondom?

Oletko käynyt vessassa tapahtuneen jälkeen?
Have you been to the bathroom since it happened?
Har du varit på toaletten sedan det hände?

Oletko käynyt suihkussa tapahtuneen jälkeen?
Have you taken a shower since it happened?
Har du duschat sedan det hände?

Vältä vessassa käymistä, jos se on mitenkään mahdollista.
Try to avoid using the bathroom if it's at all possible.
Försök att undvika att gå på toaletten om det är möjligt.

Viemme sinut sairaalaan Seri-tutkimuksiin.
We will take you to the hospital for a Seri examination.
Vi kommer att ta dig till sjukhuset för en Seri-undersökning.

Oliko sinulla nämä vaatteet tapahtuma-aikaan?
Did you have these clothes on at the time of the incident?
Hade du dessa kläder på dig under händelsen?

Kysyn sen takia, koska päälläsi olleita vaatteita tarvitaan tutkimuksissa.
I'm asking because the clothes you were wearing are needed for the examination.
Jag frågar eftersom kläderna du hade på dig behövs för undersökningen.

2.5.3 Omaisuusrikospaikkatutkinta

Oletko käynyt sisällä?
Have you been inside?
Har du varit inne?

Älä tule alueelle. Tarkastamme tilan. Pysy tässä.
Do not enter the area. We are checking the area. Stay here.
Kom inte in på området. Vi kontrollerar området. Stanna här.

Onko tämä sinun omaisuuttasi?
Is this your property?
Är detta din egendom?

Onko jotain vahingoitettu?
Has anything been damaged?
Har något blivit skadat?

Onko jotain viety?
Has anything been stolen?
Har något blivit stulit?

Mitä omaisuuttasi huomaat puuttuvan?
What property of yours can you notice to be missing?
Vilken egendom märker du att saknas?

Onko täällä jotakin, joka ei ole sinun omaisuuttasi?
Is there something here that is not your property?
Finns det något här som inte är din egendom?

Onko joku ulkopuolinen käynyt täällä luvallisesti?
Has any outsider been here legally?
Har någon utomstående varit här lagligt?

Onko joku ulkopuolinen koskenut tätä luvallisesti?
Has any outsider touched this legally?
Har någon utomstående rört detta lagligt?

Sinun kannattaa vaihtaa lukot ja olla yhteydessä vakuutusyhtiösi.
You should change the locks and contact your insurance company.
Du bör byta lås och kontakta ditt försäkringsbolag.

Otan sinulta vertailusormenjäljet ja DNA-vertailunäytteen.
I'll take your fingerprints for comparison and a DNA reference sample.
Jag tar dina fingeravtryck för jämförelse och en DNA-referenssampel.

Näin voimme erottaa sinun sormenjälkesi ja DNA:si tekijästä.
This way, we can distinguish your fingerprints and DNA from the offender.
På så sätt kan vi skilja dina fingeravtryck och DNA från gärningsmannen.

3 PAKKOKEINOT

3.1 Haltuunottaminen ja takavarikointi

Sinulla ei ole oikeutta pitää tällaista hallussasi.
You don't have the right to possess this.
Du har inte rätt att inneha detta.

Otan tämän haltuuni. Se päätty hävitettäväksi.
I am taking this into possession. It will end up being disposed.
Jag omhändertar denna. Det kommer att förstöras.

Komisarion päätöksellä takavarikoin tämän, koska...
By the decision of the inspector, I am confiscating this, because...
På beslut av kommissarien tar jag detta i beslag därför att...

...Sitä voidaan käyttää todisteena rikosasiassa.
...It may be used as evidence in a criminal case.
...Det kan användas som bevis i brottmål.

...Se on rikoksella joltakulta viety.
...It has been taken from someone in an offence.
...Det har avhänts någon genom brott.

...Se tuomitaan menetetyksi.
...It may be ordered forfeited.
...Det döms förverkade.

3.2 Koti- ja paikanetsintä

Suoritamme kotietsinnän kotiisi. Sinulla on oikeus olla läsnä kotietsinnällä.
We will conduct a search of premises in your apartment. You have the right to be present in the search.
Vi kommer att företa husrannsakan i din bostad. Du har rätt att vara när i husrannsakan.

Suoritamme paikanetsinnän autoosi.
We will conduct a search of premises in your car.
Vi kommer att företa platsgenomsökning i din bil.

Tässä on jäljennös etsintäpäätöksestä.
Here is a copy of the search warrant.
Här finns en kopia av beslutet om genomsökning.

Sinulla on oikeus saattaa kotietsintä tuomioistuimen tutkittavaksi.
You have the right to submit the question of the search of a domicile to the consideration of the court.
Du har rätt att få husrannsakan prövad av domstol.

Sinulla on oikeus saada jäljennös kotietsintäpöytäkirjasta.
You have the right to receive a copy of the record.
Du har rätt att få en kopia av protokollet.

Toimitamme etsinnän, koska etsinnässä voidaan olettaa löytyvän tutkittavana olevaan rikokseen liittyviä seikkoja.

We are conducting a search, because it can be assumed that the search will uncover evidence in connection with the offence under investigation.

Vi kommer att företa husrannsakan eftersom det antas att vid genomsökningen påträffas bevis som har anknytning till det brott som utreds.

4 RIKOSTORJUNTA

4.1 Kuulustelu

Sopiiko sinulle, että kuulustelusi suoritetaan puhelimitse?
Is it okay for you that the questioning is conducted by telephone?
Passar det för dig att ditt förhör hålls per telefon?

Kerron sinulle oikeutesi ja velvollisuutesi.
I will tell you your rights and obligations, first verbally and then in writing.
Jag kommer att berätta dig dina rättigheter och skyldigheter, först muntligt och sedan skriftligt.

Mikä on äidinkielesi?
What is your native language?
Vad är ditt modersmål?

Sopiiko sinulle, että kuulustelen sinut englanniksi/ruotsiksi?
Are you okay with me questioning you in English?
Är det okej att jag förhör dig på svenska?

Sopiiko sinulle, että kuulustelen sinut ilman tulkkia?
Are you okay with me questioning you without an interpreter?
Är det okej att jag förhör dig utan tolk?

Tässä ovat oikeutesi ja velvollisuutesi kirjallisesti.
Here are your rights and obligations in writing.
Här är dina rättigheter och skyldigheter skriftligt.

Kerro 11.5. päivän tapahtumista vapaasti alusta loppuun.
Tell me about the events of May 11th from the beginning to the end freely.
Berätta fritt om händelserna som skedde den 11 maj från början till slut.

Kerroit, että... Kerro tästä lisää. Tarkenna.
You mentioned that... Tell me more about that. Specify, please.
Du nämnde att... Berätta mer om detta. Specificera, tack.

Luen seuraavaksi kuulustelukertomuksen sinulle ääneen. Jos huomaat korjattavaa, keskeytä minut heti.
Next, I will read out the statement under questioning. If you notice anything that needs to be corrected, please interrupt me immediately.
Nästa kommer jag att läsa upp förhørsberättelsen. Om du märker något som behöver korrigeras, avbryt mig genast.

Onko sinulla lisättävää?
Do you have any additions?
Har du några tillägg?

Seuraavaksi pääset lukemaan kuulustelukertomuksen.
Next, you get to read the statement under questioning.
Nästa får du läsa förhørsberättelsen.

Allekirjoita tähän, ole hyvä.
Please sign here.
Skriv under här, var så vänlig.

Asia etenee syyttäjälle syyteharkintaan.

The matter will be submitted to the prosecutor for the consideration of charges.

Saken kommer att överlämnas till åklagaren för åtalsprövning.

4.1.1 Oikeudet ja velvollisuudet

Asema esitutkinassa

Asianomistaja, todistaja, rikoksesta epäilty

Olet esitutkinassa asianomistajan/todistajan/rikoksesta epäillyn asemassa. Esitutkinta koskee Turussa 1.1.2024 tapahtunutta epäiltyä vahingontekoa.

You are positioned as a complainant/witness/suspect in the pre-trial investigation. The pre-trial investigation concerns a suspected criminal damage that has been committed in Turku on 1st of January 2024.

Ditt ställning vid förundersökningen är målsägande/vittne/misstänkt. Förundersökning gäller en misstänkt skadegörelse som har begåtts i Åbo den 1 januari 2024.

Puolustaja ja siihen kuuluva oikeusapu

Rikoksesta epäilty

Sinulle on pyynnöstäsi määrättävä puolustaja, koska...

On you request, a public defender is to be appointed for you, because...

På din begäran kan en försvarare förordnas för dig, eftersom...

...sinua epäillään rikoksesta, josta ei ole säädetty lievempää rangaistusta kuin neljä kuukautta vankeutta.

...you are suspected of an offence punishable by no less than imprisonment for four months.

...du misstänks för ett brott för vilket det inte föreskrivs lindrigare straff än fängelse i fyra månader.

...olet pidätettynä.

...you are under arrest.

...du är anhållen.

...olet vangittuna.

...you are remanded for trial.

...du är häktad.

Sinulle on määrättävä puolustaja viran puolesta, jos et kykene puolustamaan itseäsi tai jos valitsemasi puolustaja ei kykene puolustamaan sinua.

A public defender is to be appointed for you ex officio, if you are incapable of defending yourself or if the public defender retained by you is incapable of defending you.

För dig skall förordnas en försvarare på tjänstens vägnar, om du inte klarar av att försvara dig själv eller den försvarare du har valt inte kan försvara dig.

Kuulustelutodistaja

Asianomistaja, todistaja, rikoksesta epäilty

Sinulla on oikeus pyytää kuulusteluun kuulustelutodistaja, joka on käytännössä toinen poliisi.

You have the right to request the presence of a credible witness, who is practically another police officer.

Du har rätt att tillkalla förhörsvittne, som är i praktiken en annan polisman.

Tässä kuulustelussa on kuulustelutodistaja viran puolesta paikalla.
In this questioning, there is a credible witness present ex officio.
I den här förhören finns ett förhörsvittne närvarande på tjänstens vägnar.

Mahdollisuus saada oikeudenkäyntiavustaja valtion varoista

Asianomistaja

Henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen ollessa kyseessä tuomioistuin voi määrätä sinulle oikeudenkäyntiavustajan.

In a case concerning an offence against life, health or liberty the court may appoint trial counsel for you.

När målet gäller brott mot liv, hälsa eller frihet kan domstolen förordna ett rättegångsbiträde för att bistå dig.

Oikeus saada valtion varoista korvausta rikoksella aiheutetusta vahingosta

Asianomistaja

Rikoksella sinulle aiheutettu vahinko voidaan korvata valtion varoista.

A damage caused to you by the offence can be compensated from State funds.

En skada som har tillfogats dig genom brott kan ersättas med statsmedel.

Oikeus avustajaan

Asianomistaja, rikoksesta epäilty

Sinulla on oikeus käyttää valitsemaasi avustajaa esitutkinnassa.

You have the right in a criminal investigation to retain counsel of your own choice.

Vid förundersökningen har du rätt att anlita ett biträde som du själv väljer.

Mahdollisuus saada tukihenkilö

Asianomistaja

Henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen ollessa kyseessä sinulle voidaan määrätä tukihenkilö, jos sinun katsotaan tarvitsevan tukea esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä.

In a case concerning an offence against life, health or liberty, a support person may be appointed for you, if you are deemed to need support in the criminal investigation and the criminal proceedings.

När målet gäller brott mot liv, hälsa eller frihet kan du förordnas en stödperson om det anses att du behöver stöd vid förundersökningen och i rättegången.

Kielelliset oikeudet

Asianomistaja, rikoksesta epäilty

Sinulla on oikeus käyttää valitsemaasi kieltä.

You have the right to use a language of your own choice.

Du har rätt att använda ett språk som du själv väljer.

Jos kielesi ei ole suomi tai ruotsi, voin kuulustella sinut englanniksi, ruotsiksi tai tulkin välityksellä.

If your language is not Finnish or Swedish, I can question you in English, in Swedish or with the aid of an interpreter.

Om ditt språk är varken finska eller svenska kan jag förhöra dig på engelska, på svenska eller via tolk.

Kuulustelupöytäkirja on pyynnöstäsi käännettävä kirjallisesti tai suullisesti käyttämällesi kielelle.
The record of the questioning shall be translated into your language on your request in writing or verbally.
Förhørsprotokollet ska på din begäran ges en skriftlig eller muntlig översättning till det språk som du använder.

Haluatko kuulustelupöytäkirjasta käännöksen?
Do you want the translation of the record of the questioning?
Vill du ha en översättning av förhørsprotokollet?

Totuusvelvollisuus ja perätön lausuma viranomaismenettelyssä

Asianomistaja

Sinun on pysyttävä totuudessa vastatessasi sinulle esitettyihin kysymyksiin.
You must remain truthful when answering the questions presented.
Du ska hålla sig till sanningen när du svarar på de frågor som ställs.

Todistaja

Sinun on totuudenmukaisesti ja mitään salaamatta ilmaistava, mitä tiedät tutkittavasta asiasta.
You shall truthfully and without concealment state what you know in the matter under investigation.
Du ska sanningsenligt och utan att förtiga något uppge vad du vet om den sak som undersöks.

Asianomistaja, todistaja

Jos henkilökohtaisesti läsnä ollen kuulusteltaessa annat väärän tiedon asiassa tai ilman laillista syytä salaat siihen kuuluvan seikan, sinut voidaan tuomita perättömästä lausumasta viranomaismenettelyssä.
If you, when being questioned in person, provide false information in the case or without lawful excuse conceal a pertinent circumstance, you might be sentenced for a false statement in official proceedings.
Om du vid förhör där du är personligen närvarande lämnar en osann uppgift i saken eller utan lagligt skäl förtiger en omständighet som hör till saken, kan du dömas för osann utsaga vid myndighetsförfarande.

Itsekriminointisuoja

Rikoksesta epäilty

Sinulla on oikeus olla myötävaikuttamatta sen rikoksen selvittämiseen, josta sinua epäillään.
You have the right not to contribute to the clarification of the offence in which you are suspected.
Du har rätt att låta bli att medverka till utredningen av brottet.

Kokonaankieltäytymisoikeus

Asianomistaja, todistaja, rikoksesta epäilty

Sinulla on oikeus kieltäytyä todistamasta siltä osin kuin todistaminen saattaisi sinut tai lähiomaisesi syyteen vaaraan.
You have the right to refuse to testify to the extent that the testimony would subject you or a person in a relationship to you, to the risk of prosecution.
Du har rätt att vägra vittna till den del detta skulle medföra risk för åtal för dig själv eller någon som står i ett sådant förhållande till dig.

Lähiomaisiasi ovat nykyinen tai entinen aviopuoliso taikka nykyinen avopuoliso, sisarus, sukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa taikka se, jolla on vastaavanlainen parisuhteeseen tai sukulaisuuteen rinnastuva läheinen suhde sinuun.

The persons in a relationship to you are your present or former spouse, your present cohabiting partner, sibling, direct ascending or descending relative or a person who is in a corresponding close relationship to you comparable to partnership or kinship.

De som står i ett sådant förhållande till dig är din make/maka eller tidigare make/maka eller nuvarande sambo, syskon, släkting i rätt upp- eller nedstigande led eller den som har någon annan motsvarande nära relation till dig som kan jämföras med ett parförhållande eller släktskap.

Vaitiolovelvollisuus

Asianomistaja, todistaja

Olet vaitiolovelvollinen koskien valtion salaisuuksia ja kansainvälisiä suhteita sekä julkisyhteisön virkamiehenä tai työntekijänä taikka pappina sielunhoidossa tietooisi saamia asioita. Lisäksi sinun tulee kunnioittaa neuvottelu-, avustaja- ja potilassalaisuuksia.

You have an obligation of confidentiality regarding state secrets and international relations, as well as matters that have come to your knowledge as a public official or an employee of a public corporation, or as a priest in private pastoral care. Additionally, you must respect confidentiality regarding deliberation, legal counseling and patients.

Du omfattas av sekretess gällande statshemligheter och internationella relationer samt ärenden som har kommit till din kännedom som tjänstemän eller offentligt anställd arbetstagare eller som präst under enskild själavård. Dessutom måste du respektera sekretess gällande överläggningar, juridiskt biträde och patienter.

Oikeus kieltäytyä todistamasta

Asianomistaja, todistaja

Sinulla on oikeus kieltäytyä todistamasta koskien liikesalaisuutta. Toimittajia koskee lähdesuoja.

You may refuse to testify regarding a business secret. Journalists are covered by source protection.

Du får vägra vittna om en företagshemlighet. Journalister omfattas av källskydd.

Oikeus esittää kysymyksiä toiselle kuulusteltavalle

Asianomistaja, rikoksesta epäilty

Sinä ja avustajasi voitte esittää toiselle kuulusteltavalle kysymyksiä.

You and your counsel may present questions to another person being questioned.

Du och ditt biträde får ställa frågor till en annan person som förhörs.

Esitutkinta-aineiston salassapito ja vaitiolovelvollisuus sekä salassapitorikos

Asianomistaja, todistaja, rikoksesta epäilty

Kaikki esitutkinta-aineisto on pidettävä salassa.

All the criminal investigation documentation shall be secret.

Allt förundersökningsmaterial skall sekretessbeläggas.

Salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota ei saa luovuttaa sivulliselle.

A secret official document or a copy shall not be given to a third party.

En sekretessbelagd myndighetshandling eller en kopia får inte lämnas ut till utomstående.

Salassapitosäännösten ja vaitiolovelvollisuuden rikkominen on rangaistavaa.
A breach of the rules of secrecy and non-disclosure is punishable.
Att bryta mot sekretessbestämmelser och tystnadsplikt är straffbart.

Asianomistaja, rikoksesta epäilty

Sinä tai avustajasi ette saa ilmaista sivullisille asianosaisaseman perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin sinua itseäsi.

You or your counsel shall not disclose to third parties secret information obtained on the basis of party status and concerning other persons than you yourself.

Du eller ditt biträde får inte för en utomstående röja en sekretessbelagd uppgift som erhållits på grundval av ställningen som part och som gäller någon annan än dig själv.

Muut

Alle 18-vuotias rikoksesta epäilty

Oikeuksistasi ilmoitetaan myös lailliselle edustajallesi.

Also your lawful representatives will be notified about your rights.

Också din lagliga företrädare ska underrättas om dina rättigheter.

Laillisella edustajallasi on oikeus olla läsnä kuulustelussa.

Your lawful representative has the right to be present in the questioning.

Din lagliga företrädare har rätt att vara närvarande vid förhör.

Tiedon antamista kuva- ja äänitallenteesta voidaan rajoittaa yksityisyyden suojaamiseksi.

Releasing information about a picture or a sound recording may be restricted in order to protect privacy.

Utlämning av uppgifter i en bild- och ljudupptagning kan begränsas med avseende på integritetsskyddet.

Koska olet alle 18-vuotias, tuomioistuin voi pyynnöstäsi tai erityisestä syystä muutoinkin päättää, että suullinen käsittely toimitetaan yleisön läsnä olematta.

Since you are under the age of 18, the court may, on your request or also for a special reason, decide that oral proceedings shall be held without the presence of the public.

Eftersom du inte har fyllt 18 år, kan domstolen på begäran av dig eller av andra särskilda skäl besluta att den muntliga förhandlingen i ett ärende skall ske utan att allmänheten är närvarande.

Velvollisuudet

Asianomistaja, todistaja, rikoksesta epäilty

Olet velvollinen olemaan läsnä esitutkinnassa ja antamaan henkilötietosi.

You're obliged to be present in the criminal investigation and provide me with your personal data.

Du är skyldig att närvara vid förundersökning och lämna mig dina personuppgifter.

Oletko ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi?

Have you understood your rights and obligations?

Har du förstått dina rättigheter och skyldigheter?

4.1.2 Henkilötiedot

Seuraavaksi käymme läpi henkilötietosi.
Next, we will go through your personal data.
Nästa kommer vi att gå igenom dina personuppgifter.

Entiset nimet
Former names
Tidigare namn

Syntymäkuunta
Municipality of birth
Födelsekommun

Työnantaja
Employer
Arbetsgivare

Siviilisääty
Marital status
Civilstånd

Ajokorttiluokka
Driving license category
Körkortskategori

Sotilasarvo
Military rank
Militär grad

Kieli
Language
Språk

Loput henkilötiedot: ks. luku 1.1.2.

Nettotulot: ks. luku 1.5.1.

Onko sinulla turvakieltoa?
Do you have a non-disclosure for personal safety reasons?
Har du spärrmarkering?

Pyydätkö saada tiedon vangin vapautumisesta?
Do you request to be notified about the release of a remanded person?
Vill du bli informerad om frigivning av en häktad?

4.1.3 Kannanotot

Rangaistusvaatimus: ks. luku 1.1.4.

Jos sinut tuomitaan vankeusrangaistukseen, haluatko, että se muunnetaan yhdyskuntapalveluksi?
If you are sentenced to imprisonment, do you want it to be converted to community service?
Om du blir dömd till fängelsestraff, vill du att det förvandlas till samhällstjänst?

Vaaditko tekijältä vahingonkorvausvaatimuksia? Vaatiaksesi rikoksen tekijältä vahingonkorvausvaatimuksia sinun täytyy esittää todisteita vahingoista.

Are you claiming compensation for damages from the offender? In order to claim compensation, you must present evidence for the damages.

Kräver du skadestånd av gärningsmannen? För att kräva skadestånd måste du lägga fram bevisning för skadorna.

Pyydätkö, että syyttäjä ajaa korvausvaatimuksiasi?

Do you request that the compensation claims are prosecuted by the prosecutor?

Begär du att åklagaren utför ditt skadestånd?

Suostutko kirjalliseen menettelyyn? Se tarkoittaa, että asia voidaan ratkaista pääkäsitteilyä toimittamatta.

Do you agree that the case may be decided in written proceedings? It means that the case may be decided without holding a main hearing.

Samtycker du till att målet avgörs i skriftligt förfarande? Det innebär att målet kan avgöras utan att huvudförhandling hålls.

Oletko kiinnostunut sovittelusta?

Are you interested in mediation?

Är du intresserad av medling?

Rikosasioiden sovittelu on maksuton palvelu, jossa rikoksen osapuolet voivat käsitellä rikoksesta aiheutuneita haittoja ja sopia niiden hyvittämisestä puolueettoman sovittelijan välityksellä. Sovittelussa voidaan sopia myös vahingonkorvauksista. Sovittelu on aina vapaaehtoista ja sinulla on oikeus peruuttaa suostumuksesi milloin tahansa.

Mediation is a free service, where the parties of a crime can deal with the harm caused by the crime and deal with their compensation through an impartial mediator. Compensation for damages can be agreed on in mediation as well. Mediation is always voluntary, and you have the right to cancel your consent at any time.

Medling i brottmål är en avgiftsfri tjänst där parterna i ett brott kan behandla olägenheter som brottet har orsakat samt komma överens om gottgörelse av dessa via en opartisk medlare. Vid förlikning kan man också komma överens om skadeersättning. Det är alltid frivilligt att delta i medlingen och du har rätt att avbryta medlingsprocessen när som helst.

Annatko poliisille luvan lähettää tarvittavan esitutkinta-aineiston sovittelutoimistoon?

Do you give the police permission to send the needed criminal investigation documentation to the mediation office?

Ger du polisen tillstånd att skicka förundersökningsmaterialet till medlingsbyrån?

Aiotko esittää poliisilaitokselle pyynnön alkolukolla valvotun ajo-oikeuden myöntämisestä?

Are you going to request that the police department issues you an alcohol interlock-controlled driving right?

Kommer du att begära polisnärheten att bevilja dig en övervakad körrätt?

4.2 Lähestymiskielto

Oletko kiinnostunut hakemaan lähestymiskieltoa?

Are you interested in applying for a restraining order?

Är du intresserad av att ansöka om ett besöksförbud?

Lähestymiskiellolla hengen, terveyden, vapauden, tai rauhan suojaamiseksi henkilöä voidaan kieltää ottamasta sinuun yhteyttä.

With a restraining order a person can be prohibited to contact you in order to protect your life, health, liberty or privacy.

Med besöksförbud kan en person förbjudas att kontakta dig för att skydda ditt liv, hälsa, frihet eller frid.

Voit hakea lähestymiskieltoa, jos perustellusti tunnet itsesi hänen uhkaamaksi tai häiritsemäksi.

You can apply for a restraining order if you have reasonable grounds to feel threatened or harassed.

Du kan ansöka om ett besöksförbud om du av grundad anledning känner dig hotad eller trakasserad.

Lähestymiskieltoa haetaan kärjäoikeudelta.

You can apply for a restraining order from the District Court.

Du kan ansöka om ett besöksförbud från tingsrätten.

Kiireisissä tapauksissa poliisi voi määrätä heti voimaan tulevan väliaikaisen lähestymiskiellon.

In urgent cases, the police can impose a temporary restraining order, which will take effect immediately.

I brådskande fall, kan polisen meddela tillfälligt besöksförbud som genast träder i kraft.

Asia käsitellään ja ratkaistaan kärjäoikeudessa.

The case will be processed and decided in the District Court.

Ärendet kommer att behandlas och avgörs i tingsrätten.

Ennen asian ratkaisemista kaikille osallisille varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

Before the matter is decided, all parties are reserved an opportunity to be heard.

Innan ärendet avgörs ges alla partier tillfälle att bli hörda.

Kieltoa hakiessasi sinun tulee kertoa, minkälaisen uhan tai häirinnän kohteeksi olet joutunut, ja kenen taholta.

When applying for the order, you have to tell what kind of threat or harassment you have subjected to and by whom.

Då du ansöker om besöksförbud bör du berätta vilket slag av hot eller trakasseri du har blivit utsatt för och av vem.

Yksilöi hakemuksessa mahdolliset poikkeukset lähestymiskieltoon...

In the application, specify possible exceptions in the restraining order...

I ansökan, precisera förbudets eventuella undantag...

...koskien esimerkiksi vanhemman oikeutta tavata lastaan.

...concerning a parent's right to meet with his/her child, for example.

...angående förälders rätt att träffa sitt barn, till exempel.

4.3 Asianomistajan henkilökohtainen arviointi

Osana esitutkintaa poliisi suorittaa asianomistajan henkilökohtaista arviointia erityisen suojelutarpeen määrittämiseksi.

As part of the pre-trial investigation the police conducts a personal evaluation of the injured party for determining the need for special protection.

Som en del av förundersökningen gör polisen personlig bedömning av målsäganden för att bestämma behovet av särskilt skydd.

Erityisiä suojelutoimenpiteitä esitutkinnassa voivat olla, että...
Special protective measures in the pre-trial investigation can be that...
Särskilda skyddsåtgärder i förundersökningen kan vara att...

...kuulustelusi tallennetaan.
...your questioning shall be recorded.
...ditt förhör spelas in.

...kuulustelija on kanssasi samaa sukupuolta.
...the questioner is of the same sex as you.
...förhørsledaren är av samma kön som dig.

Erityisiä suojelutoimenpiteitä tuomioistuinkäsittelyssä voivat olla, että sinua kuullaan pääkäsittelyssä...
Special protective measures in the court proceedings can be that you shall be heard during the main hearing...
Särskilda skyddsåtgärder i domstolsbehandling kan vara att du hörs vid huvudförhandlingen...

...vastaajan tai muun henkilön läsnä olematta.
...without the presence of the defendant or other person.
...så att en part eller någon annan person inte är närvarande.

...näkösuojan takaa.
...from behind a screen.
...på ett sådant sätt att du inte kan ses.

...sinun henkilökohtaisesti läsnä olematta.
...without your appearance in person.
...utan att du är personligen närvarande.

...katsomalla videotallenne.
...by viewing a video recording.
...genom att titta på en videoinspelning.

...yleisön läsnä olematta.
...without the presence of the public.
...utan att allmänheten är närvarande.

Voit lisäksi esittää pyynnön asiakirjojen tai henkilötietojesi salaamisesta.
You can also request to keep the documents or your identity secret.
Du kan också framföra en begäran att handlingarna eller din identitet ska hållas hemliga.

Koetko itse olevasi erityisten suojelutoimenpiteiden tarpeessa?
Do you feel that you are in need of special protective measures?
Känner du att du behöver särskilda skyddsåtgärder?

Minkälaisia suojelutoimenpiteitä toivot otettavaksi huomioon?
What kind of protective measures would you like to be taken into consideration?
Vilka typer av skyddsåtgärder skulle du vilja att beaktas?

4.4 Nouto esitutkintaan

Sinut on kutsuttu esitutkintaan. Olet ilman hyväksyttävää syytä jättänyt kutsun noudattamatta.
You have been summoned to a criminal investigation. You have not complied with the summons without a valid excuse.

Du har kallats till förundersökning. Du har utan godtagbar orsak underlåtit att lyda kallelsen.

Sinua epäillään varkaudesta. Tulimme noutamaan sinut esitutkintaan.

You are being suspected of theft. We came to bring you to the investigation.

Du är misstänkt för stöld. Vi kom för att hämta dig till undersökningen.

Tässä on tutkinnanjohtajan kirjallinen määräys noudosta.

Here's the head investigator's written order regarding this measure.

Här finns undersökningsledarens skriftliga förordnande om hämtningen.

5 ULKOMAALAISSVALVONTA

Saanko nähdä oleskelulupakorttisi?
Can I see your residence permit card?
Kan jag se ditt uppehållstillståndskort?

Sinulla tulee olla mukana passi tai henkilökortti.
You need to carry a passport or an identity card.
Du måste ha ett pass eller ett identitetskort med dig.

Oleskeluoikeutesi on päättynyt kaksi kuukautta sitten.
Your right of residence has expired two months ago.
Ditt uppehållstillstånd har gått ut för två månader sedan.

Sinun tulee hakea uutta oleskelulupaa, jos aiot jatkaa Suomessa oleskelua.
You must apply for a new residence permit if you are planning to continue your residence in Finland.
Du måste ansöka om ett nytt uppehållstillstånd om du planerar att fortsätta din vistelse i Finland.

Asutko vakituisesti Suomessa?
Are you a permanent resident in Finland?
Är du permanent bosatt i Finland?

Mikä on kotimaasi?
What is your home country?
Vad är ditt hemland?

Poliisi suorittaa ulkomaalaisvalvontaa.
The police conduct supervision of foreign nationals.
Polisen genomför övervakning av utlänningar.

Oleskeletko vai teetkö työtä Suomessa?
Are you residing or working in Finland?
Vistas du eller arbetar du i Finland?

Suomessa kaikkien ulkomaalaisten on kyettävä osoittamaan henkilöllisyytensä asianmukaisella henkilöllisyystodistuksella.
In Finland every foreign national shall be able to prove their identity with an appropriate identity document.
I Finland skall alla utlänningar kunna styrka sin identitet med en behörig identitetshandling.

Myös pohjoismaiden kansalaisten.
Also Nordic citizens.
Också nordiska medborgare.

Saat sakon ulkomaalaisrikkomuksesta, koska tahallasi...
You will get a fine for violation of the Aliens Act, because you intentionally...
Du kommer att få böter för utlänningsförseelse eftersom du uppsåtligt...

...oleskelet maassa ilman vaadittavaa matkustusasiakirjaa/viisumia/oleskelulupaa.
...reside in the country without the required travel document/visa/residence permit.
...vistas i landet utan det resedokument/visum/uppehållstillstånd som krävs.

...teet oikeudetta ansiotyötä.
...without right to gainful employment are gainfully employed.
...olovligt utför förvärsarbete.

Saat sakon maahantulokiellon rikkomisesta, koska sinulle on määrätty maahantulokielto.
You will get a fine for violation of an entry ban, because you have been imposed an entry ban.
Du kommer att få böter för brott mot inreseförbud eftersom du har meddelats ett inreseförbud.

Sinut on käännytetty.
You have been denied admittance or stay.
Du avvisats.

Sinut karkotetaan.
You are to be deported.
Du ska utvisas.

EU-kansalainen

EU-kansalaisten on kannettava Suomessa passia tai henkilökorttia.
EU citizens must carry a passport or an identity card in Finland.
EU-medborgare måste ha ett pass eller ett identitetskort med sig i Finland.

EU-kansalainen saa oleskella Suomessa kolme kuukautta. Tämän jälkeen on EU-rekisteröidyttävä Maahanmuuttovirastossa, ellei hae työtä.
An EU citizen may reside in Finland for three months. After this, they must apply for EU registration with the Finnish Immigration Service unless they continue to look for employment.
EU-medborgare har rätt att uppehålla sig i Finland tre månader. Efter det måste man ansöka EU-registrering vid Migrationsverket, om man inte alljämt söker arbete.

Kolmannen maan kansalainen

Kolmannen maan kansalaisten on kannettava Suomessa passia.
Third-country nationals must carry a passport in Finland.
Tredjelands medborgare måste ha ett pass med sig i Finland.

Onko sinulla viisumia?
Do you have a visa?
Har du ett visum?

Tulet valtiosta, joiden kansalaiset ovat viisumivelvollisia.
You come from a state whose citizens are subject to a visa requirement.
Du kommer från en stat för vilkas medborgare visumplikt gäller.

Turvapaikanhakija

Oletko turvapaikanhakija?
Are you an asylum applicant?
Är du en asylsökande?

Onko sinulla vastaanottokeskuksen asukaskorttia?
Do you have the residence card given by your reception centre?
Har du förläggningens invånarkort?

6 ETSINTÄKUULUTUKSET

6.1 Haastehakemus

Sinut on haastettu oikeuteen.
You have been summoned to court.
Du har blivit stämnd till domstol.

Käräjäoikeuden istunto pidetään oheisena ajankohtana Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa.
The session of the District Court is to be held at Varsinais-Suomi District Court at that time.
Tingsrättens sammanträde skall hållas vid Egentliga Finlands tingsrätt då.

Juttu koskee pahoinpitelyä, jossa olet rikoksesta epäiltynä.
The case concerns an assault of which you are being suspected.
Ärendet gäller misshandel, där du är misstänkt.

Allekirjoita nämä sivut, ole hyvä.
Please sign these pages.
Var god och underteckna dessa sidor.

6.2 Määräys ilmoittautua sotilasviranomaiselle

Olet jättänyt saapumatta kutsuntaan.
You have failed to arrive at the call-ups.
Du har underlåtit att infinna dig till uppbåd.

Sinun täytyy käydä ilmoittautumassa Lounais-Suomen aluetoimistossa oheisena ajankohtana.
You must report at the South-Western Finland regional office at that time.
Du måste anmäla dig hos Sydvästra Finlands regionalbyrå då.

6.3 Sakonmuunto

Et ole maksanut sakkoa, etkä ole reagoinut maksumuistutuksiin. Siksi sinut on haastettu muuntoran-
gaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin.
*You haven't paid the fine and haven't reacted to the payment reminders. Therefore, you have been
summoned to trial concerning imposing a conversion sentence.*
*Du har inte betalat böterna och har inte reagerat på betalningspåminnelserna. Därför har du stämmts in
till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff.*

Sinun on saavuttava oikeudenkäyntiin, jos haluat tulla asiassa kuulluksi. Jos jätät saapumatta oikeu-
denkäyntiin, asia voidaan ratkaista poissaolostasi huolimatta.
*You must attend the trial if you wish to be heard in the matter. If you don't attend the trial, the matter
may be decided despite your absence.*
*Du måste närvara vid rättegången om du vill bli hörd i ärendet. Om du är inte nära vid rättegången,
kan ärendet avgöras trots din frånvaro.*

Onko tämä nykyinen kotiosoitteesi?
Is this your current address?
Är denna din nuvarande adress?

Sakko on maksettava ennen istuntopäivää, jotta sinun ei tarvitse mennä istuntoon paikan päälle.
The fine must be paid before the court is in session, so that you don't have to appear in person.
Böterna måste betalas före rättegångsdagen så att du inte behöver närvara personligen.

Tässä on tilinumero, viitenumero ja maksettava summa.
Here is the account number, reference number, and the amount to be paid.
Här är kontonumret, referensnumret och beloppet som ska betalas.

Jos maksat summan kokonaan ennen oikeudenkäyntiä, oikeudenkäynti peruuntuu.
If you pay the full amount before the trial, the trial will be cancelled.
Om du betalar hela summan före rättegången kommer rättegången att återkallas.

Sanasto yleisimmistä rikosnimikkeistä

suomi-englanti-ruotsi

Anna Heijari

Poliisiammattikorkeakoulu

2024

RL 16: RIKOKSISTA VIRANOMAISIA VASTAAN
Offences against public authorities
Om brott mot myndigheter

1 § Virkamiehen väkivaltainen vastustaminen
Violent resistance to a public official
Våldsamt motstånd mot tjänsteman

2 § Virkamiehen vastustaminen
Resistance to a public official
Motstånd mot tjänsteman

3 § Haitanteko virkamiehelle
Obstructing a public official
Hindrande av tjänsteman

4 § Niskoittelu poliisia vastaan
Insubordination to the police
Tredska mot polis

5 § Väärän henkilötiedon antaminen
Providing false personal data
Lämnande av oriktiga personuppgifter

9 a § Lähestymiskiellon rikkominen
Violation of a restraining order
Brott mot besöksförbud

RL 17: RIKOKSISTA YLEISTÄ JÄRJESTYSTÄ VASTAAN
Offences against public order
Om brott mot allmän ordning

6 § Järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen
Resistance to a person maintaining public order
Motstånd mot person som upprätthåller ordningen

RL 20: SEKSUAALIRIKOKSISTA
Sexual offences
Om sexualbrott

1 § Raiskaus
Rape
Våldtäkt

3 § Seksuaalinen kajoaminen
Sexual assault
Sexuellt övergrepp

6 § Seksuaalinen ahdistelu
Sexual harassment
Sexuellt antastande

14 § Seksuaalinen kajoaminen lapseen

Sexual assault of a child
Sexuellt övergrepp mot barn

18 § Lapsen houkuttelemine seksuaalisiin tarkoituksiin

Solicitation of a child for sexual purposes
Lockande av barn i sexuella syften

RL 21: HENKEEN JA TERVEYTEEN KOHDISTUVISTA RIKOKSISTA

Homicide and bodily injury

Om brott mot liv och hälsa

1 § Tappo

Manslaughter
Dråp

2 § Murha

Murder
Mord

3 § Surma

Killing
Dråp under förmildrande omständigheter

5 § Pahoinpitely

Assault
Misshandel

6 § Törkeä pahoinpitely

Aggravated assault
Grov misshandel

6 a § Törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu

Preparation of an aggravated offence against life or health
Förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa

7 § Lievä pahoinpitely

Petty assault
Lindrig misshandel

8 § Kuolemantuottamus

Negligent homicide
Dödsvållande

9 § Törkeä kuolemantuottamus

Grossly negligent homicide
Grovt dödsvållande

10 § Vammantuottamus

Negligent infliction of bodily injury
Vållande av personskada

11 § Törkeä vammantuottamus
Grossly negligent infliction of bodily injury
Grovt vållande av personskada

RL 23: LIIKENNERIKOKSISTA

Traffic offences

Om trafikbrott

1 § Liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Causing a traffic hazard

Äventyrande av trafiksäkerheten

2 § Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Causing a serious traffic hazard

Grovt äventyrande av trafiksäkerheten

3 § Rattijuopumus

Driving while intoxicated

Rattfylleri

4 § Törkeä rattijuopumus

Driving while seriously intoxicated

Grovt rattfylleri

8 § Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle

Relinquishing a vehicle to an intoxicated person

Överlämnande av forskaffningsmedel till berusad

9 § Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla

Operating a non-motorised vehicle while intoxicated

Trafikfylleri med motorlöst fordon

10 § Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta

Unauthorised operating of a vehicle

Förande av forskaffningsmedel utan behörighet

RL 24: YKSITYISYYDEN, RAUHAN JA KUNNIAN LOUKKAAMISESTA

Violation of privacy, peace and personal reputation

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

1 § Kotirauhan rikkominen

Violation of domestic privacy

Hemfridsbrott

3 § Julkisrauhan rikkominen

Violation of privacy relating to public premises

Brott mot offentlig frid

6 § Salakatselu

Illicit observation

Olovlig observation

8 § Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen
Dissemination of information violating personal privacy
Spridande av information som kränker privatlivet

9 § Kunnianloukkaus
Defamation
Ärekränkning

RL 25: VAPAUTEEN KOHDISTUVISTA RIKOKSISTA
Offences against personal liberty
Om brott mot friheten

1 § Vapaudenriisto
Criminal deprivation of liberty
Frihetsberövande

7 § Laiton uhkaus
Illegal threat
Olaga hot

RL 28: VARKAUDESTA, KAVALLUKSESTA JA LUVATTOMASTA KÄYTÖSTÄ
Theft, embezzlement and unauthorised use
Om stöld, förskingring och olovligt brukande

1 § Varkaus
Theft
Stöld

2 § Törkeä varkaus
Aggravated theft
Grov stöld

3 § Näpistys
Petty theft
Snatteri

4 § Kavallus
Embezzlement
Förskingring

7 § Luvaton käyttö
Unauthorised use
Olovligt brukande

9 a § Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus
Theft of a motor vehicle for temporary use
Bruksstöld av motordrivet fortskaffningsmedel

11 § Hallinnan loukkaus
Trespass to property or land
Besittningsintrång

12 a § Murtovälineen hallussapito
Possession of a burglary implement
Innehav av inbrottsredskap

RL 29: RIKOKSISTA JULKISTA TALOUTTA VASTAAN
Offences against public finances
Om brott mot den offentliga ekonomin

1 § Veropetos
Tax fraud
Skattebedrägeri

3 § Lievä veropetos
Petty tax fraud
Lindrigt skattebedrägeri

RL 31: RYÖSTÖSTÄ JA KIRISTYKSESTÄ
Robbery and extortion
Om rån och utpressning

1 § Ryöstö
Robbery
Rån

RL 32: KÄTKEMIS- JA RAHANPESURIKOKSISTA
Receiving and money laundering offences
Om häleri- och penningtvättsbrott

1 § Kätkemisrikos
Receiving offence
Häleri

4 § Tuottamuksellinen kätkemisrikos
Negligent receiving offence
Häleri av oaktsamhet

6 § Rahanpesu
Money laundering
Penningtvätt

RL 34: YLEISVAARALLISISTA RIKOKSISTA
Endangerment
Om allmänfarliga brott

1 § Tuhotyö
Criminal mischief
Sabotage

RL 35: VAHINGONTEOSTA
Criminal damage
Om skadegörelse

1 § Vahingonteko
Criminal damage
Skadegörelse

RL 36: PETOKSESTA JA MUUSTA EPÄREHELLISYYDESTÄ
Fraud and other dishonesty
Om bedrägeri och annan oredlighet

1 § Petos
Fraud
Bedrägeri

3 § Lievä petos
Petty fraud
Lindrigt bedrägeri

RL 37: MAKSUVÄLINERIKOKSISTA
Means of payment offences
Om betalningsmedelsbrott

8 § Maksuvälinepetos
Means of payment fraud
Betalningsmedelsbedrägeri

RL 41: ASERIKOKSISTA
Weapons offences
Om vapenbrott

1 § Ampuma-aserikos
Firearms offence
Skjutvapenbrott

5 § Vaarallisen esineen hallussapito
Possession of a dangerous object
Innehav av farligt föremål

6 § Toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapito
Possession of an object or substance suitable for injuring another person
Innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan

RL 46: MAAHANTUONTIIN JA MAASTAVIENTIIN LIITTYVÄT RIKOKSET
Offences connected to import and export
Brott som har samband med införsel och utförsel

6 § Laiton tuontitavaraan ryhtyminen
Illegal dealing with imported goods
Olaga befattningstagande med infört gods

7 § Lievä laiton tuontitavaraan ryhtyminen
Petty illegal dealing with imported goods
Lindrigt olaga befattningstagande med infört gods

RL 50: HUUMAUSAINERIKOKSISTA
Narcotics offences
Om narkotikabrott

1 § Huuhausainerikos
Narcotics offence
Narkotikabrott

2 a § Huuhausaineen käyttörikos
Illegal use of a narcotic drug
Straffbart bruk av narkotika

RL 50 A: ALKOHOLIRIKOKSISTA
Alcohol offences
Om alkoholbrott

1 § Alkoholirikos
Alcohol offence
Alkoholbrott

MUUT RIKKOMUKSET

Alkoholirikkomus (AikL 90.4 §)
Alcohol violation
Alkoholförseelse

Järjestysrikkomus (JärjL 5:16)
Public order violation
Ordningsförseelse

Liikennerikkomus (TLL 6)
Traffic infraction
Trafikförseelse

Tupakan myyntirikos (TupakkaL 109 §)
Tobacco sales offence
Brott vid försäljning av tobak